

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, RUGPJŪTIS — AUGUST 25, 1989

166

Lietuvos Sąjūdžio pareiškimas

Pasaulio tautoms, valstybių vyriausybėms
ir visiems geros vallos žmonėms

Vilnius. 1989 rugpjūčio 23. (LIC) — Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimas šiandien priėmė pareiškimą iškilmingose sesijose, įvykusioje Vilniaus Akademiniame teatre. Antrąją LPS seimo sesijos dalį įvyks šeštadienį, rugpjūčio 26 d.

Siemet sukanka 50 metų, kai buvo pasirašytas TSRS-Vokietijos sutartis su slaptaisiais protokolais dėl įtakos sferų pasidalinimo Europoje, nulėmusios Antrojo pasaulinio karo pradžią. Nors daugelis šalių nepripažįsta Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupacijos ir aneksijos, tačiau to sandėrio padariniai iki šiol nepanaikinti ir lemia Lietuvos bei kitų tautų gyvenimą. Tarybų Sąjungos įvykdytas Lietuvos ir kitų šalių užgrobtas karinės ir politinės prievartos būdu, leido padaryti tokius jų valstybinio gyvenimo pakeitimus, kurie išbraukė Lietuvą, Tautų Sąjungos narę, iš pasaulio politinio žemėlapiu, o tautą atvedė prie žūties ribos. Tačiau Lietuva niekad nesutaisė iki šio savo bėdėse padėtimi ir neatstasakė siekti atkurti nepriklausomą valstybę.

Seimo keturi nutarimai

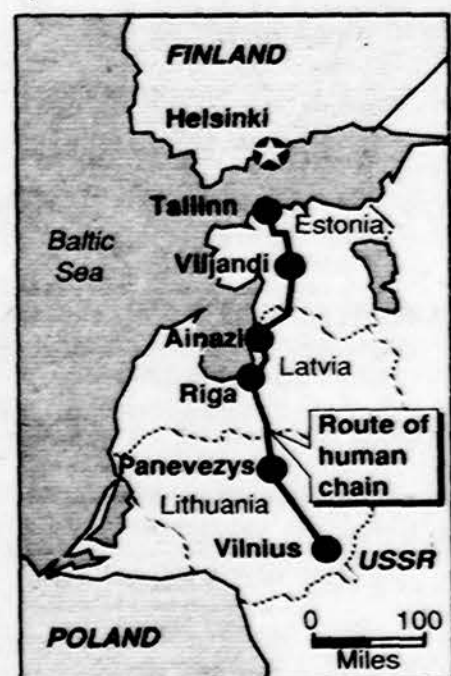
1989 rugpjūčio 23 d. Vilniuje susirinkęs Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimas pareiškė: 1. TSRS ir Vokietijos slapti 1939 rugpjūčio 23 d., 1939 m. rugsėjo 28 d. ir 1941 m. sausio 10 d. susitarimai ir juos liudijantys dokumentai tikrai buvo. Tai patvirtina politinių įvykių raida bei istorinių šaltinių analizė.

2. 1940 m. birželio 14 d. TSRS vyriausybės ultimatumas Lietuvos Respublikos vyriausybei ir neriboto karinio kontingento įvedimas į Lietuvos Respubliką buvo agresijos aktas prieš suverenią valstybę, sudarė prielaidas pakeisti Lietuvos vyriausybę, organizuoti rinkimus, vadinamąjį Lietuvos Liaudies Seimą, kuris politinio diktato ir teroro sąlygomis priėmė deklaraciją dėl Lietuvos įjungimo į TSRS sudėtį. 1940 m. rinkimai į tą Liaudies Seimą buvo neteisėti, o Seimo priimti nutarimai apie stalinistinės tarybų valdžios įvedimą Lietuvoje bei prašymas priimti į TSRS sudėtį — neturėjo ir neturi juridinės galios.

3. TSRS liaudies deputatų suvažiavimo komisijos parengtas teisinis sutarčių vertinimas tebėra nepaskelbtas, o apie politinį tik užsiminta, kaip apie ateities darbą. Nei TSRS, nei Vokietijos valstybės lig šiol nepasmerkė ir nesiėmė konkrečių veiksmų suokalbui ir agresijos padariniams panaikinti. LPS Seimas tiki, kad laisvosios pasaulio tautos ir valstybės nesiitaisys su nusikalstamomis TSRS-Vokietijos suokalbio pasekmėmis Lietuvos suverenitetui, o Lietuvos tauta kviečia viešingai ir aiškiai atkurti nepriklausomą demokratine Lietuvos respubliką, nepavaldžią TSRS administracinei sistemai ir jurisdikcijai. Lietuvos santykiai su TSR Sąjunga turi būti grindžiami 1920 m. liepos 12 dienos Taikos sutarties esminiais teiginiais.

4. Šiandieninis Lietuvos statusas pasaulio bendrijoje ir Tarybų Sąjungoje yra rimta tarptautinė problema. Artėja diena, kai TSRS vyriausybė turės pripažinti okupacinį Lietuvos statusą ir jo panaikinimo būtinumą. Šiuo metu okupacinės armijos buvimas Lietuvoje apriboja žmonių galimybes laisvai apsispręsti, kokią socialinę ir politinę ateitį jie norės pasirinkti. Prieš tokį šios armijos buvimą jau pasisakė per 1,400,000 Lietuvos žmonių savo parašais.

VI LPS Seimo sesijos I posėdžio pirmininkai — S. Šaltenis ir B. Lukšas

Juoda linija pažymėtas „human chain“ per Baltijos valstybes rugpjūčio 23 d.

Fragmentas iš Baltijos valstybių grandinės Estijoje, kurios metu du milijonai estų, latvių ir lietuvių dalyvavo protesto demonstracijoje prieš nacių-sovietų pakta, kuriuo remiantis Sovietų Sąjunga okupavo Baltijos valstybes.

Nužudymai Pravieniškėse

Vilnius. Pavergtos Lietuvos prokuratūra tiria Pravieniškėse darbo stovyklos žudytųjų bylas. Kaip teisininkas Juozas Vilutis pasakoja „Tiesos“ korespondentei Danguolei Repšienei, šios stovyklos byla esanti labai sunki, kadangi iki šiol Lietuvos Vidaus reikalų ministerijoje nerasta dokumentų. Nežinomos net stovyklos prižiūrėtojų ir kalinių pavardės ir iš viso buvusių kalinių skaičius. Siek tiek tos archyvinės medžiagos randama centriniame valstybiniame archyve. Yra dokumentų, kad šioje darbo stovykloje atliko bausmę kaliniai iš Kauno, Marijampolės, Alytaus ir kitų vietų. Šis tyrimo darbas tęsiamas toliau.

Kariškieji knyga

Ją išleista dokumentinė gen. majoro P. Sevastjanovo knyga „Nemunas-Volga-Dunajus“. Joje pasakojama apie kovas Kauno, Jonavos ir Kaišiadorių apylinkėse. Joje rašoma, kaip jų kariniai daliniai buvo apsaudyti iš pataisos darbų stovyklos barakų. Jo vadovaujamas dalinys užtikrino lagerio baraką, kuriame buvo laikomi kontrrevoliucionieriai.

Lenkijos pareiškimas

Varšuva. Lenkijos parlamentas vienbalsiai pasmerkė 1939 m. sutartį ir pridėtus prie jos protokolus, pavadindamas nemoraliniu aktu, kurie padalino Europą į sovietų ir vokiečių sferas, perskirdami Lenkiją. „Ribbentropo-Molotovo paktas“ visados bus imperialistinio galvavimo ir slaptosios diplomatijos pavyzdys, kuris pavergia tautas“, rašoma parlamento rezoliucijoje. Prieš tai Komunistų partijos Politbiuras išleido pareiškimą, pasmerkdamas tą pakta, nes jis pažeidžia tarptautinę teisę. Tačiau nei Lenkijos parlamento nei Politbiuro pareiškime nieko nesakoma apie atstatymą prieškarinių Lenkijos sienų. Lenkija tebėra neatgavusi rytinių teritorijų iš Sovietų Sąjungos. Sovietai penktadienį pareiškė, kad pokarinės rytų Europos sienos yra sudarytos demokratinio susitarimu.

neriai iš buvusių Lietuvos profašistinių partijų. Kai žvalgai priejo arčiau tos stovyklos, netikėtai jie buvę apsaudyti iš šautuvų ir kulksvaidžių. „Lagerio apsaugos vadovai pasirodė esą išdavikai, jie apginklavo tuos, kuriuos saugojo, kulksvaidžiais, šautuvais, ir miške atsirado tikras širšių lizdas, kurį likviduojant teko šiek tiek pastiprinti“. Vilutis mano, kad tai gali būti Pravieniškės. Kariškis Sevastjanovas jau miręs. Buvo paprašyta žinių iš Maskvos archyvų apie 5-sios armijos veiksmus prie Kauno, bet negauta.

Prokuratūra dažnai mini nedidelę knygutę „Žemaičių kankiniai“ ir „Lietuvos archyva“, kuriomis naudojasi teisininkai. Jie išiešti vokiečių okupacijos metais. Buvo sakoma, kad tai išgalvoti šmeižtai prieš tarybinę tiesą. Bet prokuratūros pareigūnams paaiškėjo, jog kai kurie faktai ten esą tikslūs, pastebi „Tiesa“ birželio 6 d. Šiais duomenimis naudojasi baudžiamųjų bylų tyrinėtojai Lietuvoje.

Teisininkai dirba neskubėdami, kad surinktų įrodančius argumentus, kad kartais visa ta medžiaga nebūtų panaudota prieš pačius kaltintojus.

Vokiečiai smerkia pakta

Bona. — Reuterio žinių agentūra praneša, jog Vakarų Vokietijos didžioji spauda paminėjo Hitlerio-Stalino nepuolimo pakta, kritiškai atsiliepdama savo editorialais, kad buvo sudarytos sąlygos pavergti tautas ir išplesti sovietų hegemoniją. „Frankfurter Allgemeine“ atspausdino sutarties tekstus su žemėlapiu, kuris parodo Europos padalinimą. Komentatoriai priminė Baltijos valstybėse tautinius sąjūdžius ir demonstracijas, kurias vargu bebūsią galima sustabdyti. Tik sugrąžinimas tiems kraštams nepriklausomybės atnešų Sovietų Sąjungai ramybę, pastebi „Sueddeutsche Zeitung“. Televizijos programos plačiai perdavė chronologinius faktus ir rug-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Lietuvoje spauda rugpjūčio 23 išvakarėse išties paskelbė vyriausybės sudarytos komisijos išvadas 1939 metų pakto ir slapčių protokolų klausimu.

— Chicagoje įvykusias demonstracijas, solidarizuojant kartu su tėvynėje kovojančiais lietuviais, platokai aprašė vakar dienos Sun-Times dienraštis, pažymėdamas, jog buvo įteiktas Vak. Vokietijos konsulate raštas, kad vokiečiai panaikintų pakta. Čia nėra rusų konsulato, todėl buvo pasirinktas vokiečių konsulas. Dienraštis pažymi, kad demonstracijoje dalyvavo Sąjūdžio narys Saulius Galadauskas, šiuo metu esąs Amerikoje, kuris reikalavo „laisvės Lietuvai dabar“.

— New York Times, Washington Post, Washington Times, Chicago Tribune, Los Angeles Times, Financial Times, Sun-Times, Christian Science Monitor ir daugelis kitų pirmuosiuose puslapiuose aprašė Baltijos tautų originalią „žmogiskąją grandinę“,ėjusią per visas tris valstybes nuo Vilniaus iki Talino. Žinių agentūros, perduodamos apie tai reportažus, pastebi, kad dalyvavo apie du milijonai žmonių, susiėmę rankomis ir protestuodami prieš sovietų Sąjungos okupaciją. „Human chain“ atkreipė viso pasaulio dėmesį.

— Maskvoje Užsienio reikalų ministerijos atstovas žurnalistas pasakė, jog Sovietų invaziją į Čekoslovakiją 1968 metais reikia suprasti ano laiko kontekste, tačiau Juri Gremičkš atsisakė atsakyti į klausimą, ar dabartinė vyriausybė pateisina sovietų įvykdytą invaziją.

— Sovietų televizija parodė vakare „human chain“ filmą ir pridėjo, kad tai nereikia suprasti kaip atsiskyrimo nuo Maskvos manifestaciją. Bet, Reuteris sako, du milijonai Baltijos žmonių, susikabinę rankomis, reikalavo pilnos nepriklausomybės.

pjūčio 23 dienos gyvąją grandinę, nuo Vilniaus iki Talino, kurioje dalyvavo 2 milijonai pabaltiečių.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Molotovo-Ribbentropo pakto metinių išvakarėse

Vilnius. — 1989 rugpjūčio 23. Lietuvių Informacijos Centras pasiekė Sąjūdžio Informacijos Agentūros korespondento Rimanto Kanapienio pranešimą iš Vilniaus apie Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo 50-mečio išvakarėse suruoštą Sąjūdžio mitingą.

1989 metų rugpjūčio 22 d. 19 val. Vilniuje, Kalnų parke, po ilgesnės pertraukos įvyko Sąjūdžio organizuotas mitingas, skirtas Molotovo-Ribbentropo pakto 50-mečiui paminėti. Trijų kryžių kalno papėdėje po pusiau nuleista ir perrišta gedulo kaspinu Lietuvos trispalvė susirinko apie 60,000 žmonių. Mitingą vedė profesorius Aloyzas Sakalas. Pirmąjį žodį jis suteikė Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkui, TSRS liaudies deputatui profesoriui Vytautui Landsbergiui. Į susirinkusius jis kreipėsi lietuvių, rusų, lenkų kalbomis, pavadindamas visus piliečiais.

Landsbergio žodis

Trumpai apžvelgęs rytinės Lietuvos kaimynės — Rusijos valstybės — senųjų ir dabartinių vadovų politiką kaimyninių tautų atžvilgiu, „visada nukreiptą savo valstybės didinimo kryptimi ir begaliniu noru išsaugoti savo priklausomybę visais užimamas teritorijas“, oratorius sustojo ties dabartinėmis Lietuvos ekonominio savarankiškumo, ėjimo į nepriklausomybę, santykių su TSRS vadovais problemomis, neseniai atsispausdijusiomis centrinėje TSRS spaudoje pasirodžiusiose straipsniuose.

„Prieš metus gimstant Sąjūdžiui visuose dideliuose žmonių susirinkimuose mes pasakėme, kad norim gyventi. Nenorime, kad mūsų žemė, mūsų upės būtų užnuodytos, nenorim žūti nuo radioaktyvumo, nenorim kad mūsųose sunykėtų mūsų kultūra, mūsų dvasia, nenorim išsigimti... Norim gyventi kaip žmonės. Tad ir pasiryžkime būti žmonėmis viens kito atžvilgiu, be tautos, be tikėjimo ir netikėjimo skirtumo. Būkime žmonės ir gyvenkime kaip žmonės ir mūsų siekimo bendras vardas — įvardijimas mūsų siekimo tebūna laisvė“, kalbėjo Landsbergis vakar.

Aidint ilgiems aplodismentams, susirinkę žmonės ėmė skanduoti: Laisvės! Laisvės!

Kiti kalbėtojai

Tada prie mikrofono buvo pakviestas Lietuvos Mokslo Akademijos prezidentas, akademikas Juras Požėla, Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos ko-

— Moldavijoje įvyko rugpjūčio 23 d. demonstracijos prieš sovietų-nacių pakta, nes 1940 m. ir Moldavija buvo prievarta Sovietų okupuota.

— Ukrainoje, Kijevo mieste, įvyko didelės demonstracijos, solidarizuojant su Baltijos valstybėmis už nepriklausomybę.

— Sovietų vyriausybė pašalino muilo gaminto viršininką, nes visame krašte pritrūko muilo, ir visoms respublikoms įsakė pradėti iš esamų išteklų muilo gamybą. Nukentėjo ir daugiau pareigūnų, kuriems priklausė muilo produkcija.

misijos 1939 metų Vokietijos-TSRS sutartims ir jų pasekmėms tirti pirmininkas. Išvardinęs šios komisijos išvadas, Juras Požėla pabrėžė Lietuvos žmonių ryžtą ir apsisprendimą kurti tautinę, demokratine, nepriklausomą valstybę.

Prie mikrofono vedantysis pakvietė rusų kultūros centro atstovę Nataliją Kasatkina. Ji pabrėžė, kad Lietuvos rusai taip pat siekia Lietuvos laisvės.

Sąjūdžio Vilniaus miesto tarybos atstovas, rašytojas Kazys Saja savo pasisakymą paskyrė vis atsižvelgiantiems organizacijoms ir besikuriančioms politinėms partijoms įvertinti. Rašytojo žodyje nuskambėjo kvietimas neskaldyti Sąjūdžio, rengiantis kiekvienai bendraminčių grupei, lyg sportininkams, vis kitų spalvų marškinėliais, o stiprinti raumenis ir kvėpavimą, vienijantis po Sąjūdžio spalvomis.

Panašias mintis apie Sąjūdžio vienybę ir ryžtą siekti laisvos Lietuvos savo nuosirdžioje ir jausmingoje kalboje išsakė ir Seimo Tarybos narys, Sąjūdžio sekretorius Mėcys Laurinkas. Toliau kalbėjo tremtinių atstovas Saulius Žukauskas, o Sąjūdžio atsakingasis sekretorius Virgilijus Čepaitis perskaitė susirinkusiems Jungtinių Amerikos Valstijų senatoriaus Donald Rieglo laišką Lietuvos žmonėms.

Po nuskambėjusios Vytauto Babravičiaus patriotinės dainos, į susirinkusiuosius, kreipėsi Gruzdžių klebonas kun. Aleksandras Milašius. Kartu su kunigu garsiai sukalbėjo maldą „Tėve mūsų“, susirinkę išklaušė Lietuvos lenkų sąjungos pirmininko Jano Sinkievičiaus pasisakymą, patvirtinančio Lietuvos lenkų ryžtą kurti nepriklausomą Lietuvą kartu su lietuviais.

Taip pat mitinge kalbėjo istorikas Liudas Truska, Žydų kultūros draugijos pirmininkas Emanuelis Zingeris, profesorius Julius Juzeliūnas, pasakyjęs savo pasisakymą bolševizmo kaip sistemos kritikai.

Vilniaus Darbininkų sąjungos vardu kalbėjo Algimantas Arnastauskas, o Motiejus Valančius blaivystės sąjūdžio vardu žurnalistas Romas Mastėla.

Apie dvasingumo mokykloje trūkumą kalbėjo mokytojas Pranciškus Tupikas, pakvietęs respublikos vadovus nuo naujų mokslo metų leisti tikintiesiems vaikams naudotis mokyklos patalpomis, mokantis religinių žinių.

Mitingą vedęs profesorius Aloyzas Sakalas pabaigoje perskaitė Vilniaus moksleivės Birutės Lukšenaitės eilėraštį, skirtą Lietuvai.

Mitingas baigėsi giedant tautinę giesmę.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 25 d.: Liudvikas, Patricija, Liucilė, Gailius, Didirė, Mangailas, Tolvėdas.

Rugpjūčio 26 d.: Zeferinas, Aleksandras, Gailutis, Adelinda, Algintė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:08, leidžiasi 7:37. Temperatūra dieną 82 l., naktį 64 l.

SPORTO APŽVALGA

Futbolas Chicagoje

Vėl prasideda...

Po dešimties savaitių vasaros pertraukos, kuri futbolo pasiilgusiems mėgėjams nusitęsė amžinybėn, sekmadienį, rugpjūčio 27 d., jau prasidės rudens rato pirmenybių rungtynės. Jos tęsis iki spalio 29 dienos. Kiekvienai pirmos diviziono komandai, kurioje ir „Lituania-Liths“ dalyvauja, teks sužaisti po 9 rungtynes. Ketverias rungtynes žais namie – Marquette Parke, o kitas penkias – rengėjų aikštėse.

Kad per tokias ilgas atostogas žaidėjai nepamirštų futbolo ir patys „nesurūdytų“, dalyvavo trijuose turnyruose – piknikuose. Paskutiniajame, prieš porą savaitių vykusiam Lietuvių centre, Lemonte, „Lituanicos“ komanda pasirodė geriausia savo šių metų sąstate ir sutruškino lenkų „Lightning“ major diviziono komandą net 7:0. Jei toks ryškus laimėjimas, nors ir turnyro sąlygomis, jau kažką sako apie komandos pajėgumą, „Lituania“ atrodo geriau negu „OK“.

Komandoje žaidžia penki broliai Jenigai, kurie sudaro demokratine daugumą ir didelę fizinę jėgą, kas kartais sukelia ir problemų, bet, ačiū Dievui, kad jie žaidžia už „Lituanicos“ komandą, o ne prieš „Lituanicą“. Judrumo priduoda komandą sugrįžęs B. Loncar ir po sužeidimo atgaunantis žaidėjas „kondicija“ Algis Krygeris.

Šį sekmadienį mūsų vyrai žais Park Ridge, IL, Woodland Parke, 3 val. po pietų prieš stiprią ukrainiečių „Lions“ komandą, kuri pavasario ratą baigė antroje vietoje, pralenkdamas mūsų vieną tašką.

Visad optimistiškai nusiteikęs mūsų vidurio saugas Phil, nors ir šlubuodamas, tvirtina: „We beat them all“.

Veteranų komanda pradės rungtyniauti po ilgojo savaitgalio, rugpjūčio 9 d., Marquette Parke.

J. J.

KOMANDŲ PADĖTIS

Užbaigus šių metų futbolo pirmenybių pavasario ratą, pirmos diviziono Raudonosios sekcijos komandos išsirikiavo:

- 1 vieta Vokiečių „Fortuna“
- 2 vieta ukrainiečių „Lions“
- 3 vieta „Lituania“ – Liths
- 4 vieta „Trevian“
- 5 vieta turkų „Bullets“
- 6 vieta Aurora „Kickers“
- 7 vieta „Slovaks“

- su 35:8 jv. 14 tšk.
- su 31:20 ir 13 tšk.
- su 23:12 ir 12 tšk.
- su 25:8 ir 11 tšk.
- su 18:25 ir 8 tšk.
- su 13:21 ir 2 tšk.
- su 5:47 ir 0 tšk.

Kaip iš lentelės matyti, šioje sekcijoje dėl pirmos vietos ir pakilimo į Major divizioną rimtai varžosi keturios komandos, kurias skiria tik keli taškai. Pagal sudarytą rudens rungtynių

tvarkaraštį, „Liths“ komandos likimas paaiškės jau po pirmųjų 4 rungtynių.

Tikėkimės, kad šiais metais „L“ komanda pati savęs nesumuš

J. J.

Golfas

ŠALFASS TURNYRUI BESIRUOŠIANT

Kvalifikacinio turnyro duomenys

Kvalifikaciniame turnyre dalyvavo 47 nariai. Šeštadienį 40; sekmadienį 3 „nubyrėjo“, o 7 prisidėjo. Pilną turnyrą sulaukė 37 žaidėjai. Laimėtojas buvo J. Astrauskas su 157 smūgių rezultatu. „Išlygintų“ rezultatų laimėtojai buvo:

Vyrų A
I v. A. Dagys – 140, II v. A. Urba – 144, III v. S. Balta – 144.

Moterų
R. Kariėnė – 141, L. Izokaitienė – 146, R. Mardosz – 162.

Jaunučių
V. Ringus – 139, A. Balta – 143, N. Balta – 169.

Vyrų B
I v. A. Rušenai – 133, II v. A. Žvinakis – 137, III v. J. Ringus – 140.

Vyrų B
I v. A. Rušenai – 133, II v. A. Žvinakis – 137, III v. J. Ringus – 140.

Klubo komandos

Klubo komandas sudaro:
Vyrų I
M. Petrošius, P. Stukas, R. Kleiza, T. Lapas, L. Prochnow, R. Panaras, J. Astrauskas, T. Vaitkus, A. Dagys, A. Janickas, A. Urba, A. Rušenai.

Vyrų II
A. Rušenai, A. Žvinakis, J. Ringus, Dr. J. Valaitis, J. Zabukas, J. Statkus, S. Balta, A. Urba, A. Janickas, J. Cinkus, C. Bakšys, J. Baranauskas.

Moterų
D. Galzin, A. Vaitkienė, L. Izokaitienė, R. Mardosz, R. Kariėnė, G. Zabukienė, I. Kleizienė, R. Rušenienė, I. Valaitienė.

ŠALFASS turnyras

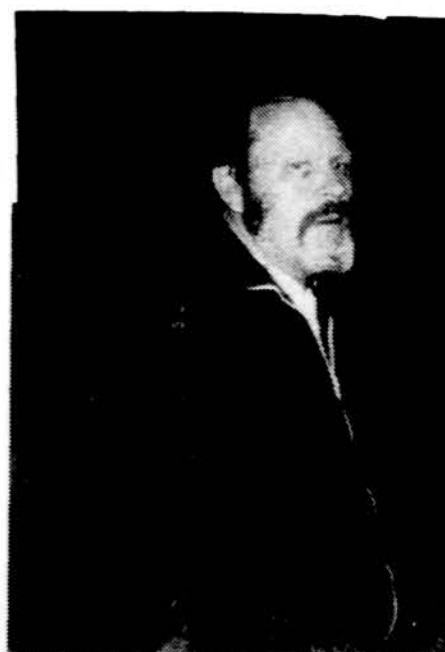
ŠALFASS turnyras rugsėjo 2-3 dienomis vyks The Oaks kurse. Kursas yra St. Joseph MI – 3711 Niles Rd. (616-429-8411) – 3/4 mylios į pietus nuo I-94to kelio 27to išvažiavimo.

Registracija-susipažinimas – penktadienį, rugsėjo 1 d., 7 v. apstojimo vietoje-Benton Harbor Holiday Inn (616-925-3234), tuoj pat į pietus nuo I-94to kelio 28to išvažiavimo. Atsiminkit, kad turnyras prasideda 7:30 Michigan laiku abi dienas.

Individualinės varžybos bus prarastos šiose klasėse:
Moterų A i.s. (0-39), moterų B i.s. (40), senjorų (55 metų ir vyresni), jaunių (gimę 1971+ m.), jaunučių (gimę 1975+ m.), vyrų meisterių i.s. (0-7), vyrų A i.s. (8-14), vyrų B i.s. (15-20), vyrų C i.s. (21-26), vyrų D i.s. (27+). Taip pat bus ilgiausio ir artimiausio smūgių varžybos.

Dalyvavimo mokesčiai 13 dol. iki rugpjūčio 24tos, 15 dol. iki rugsėjo 1-os, 20 dol. rugsėjo 2-ą. Jauniai ir jaunučiai atleidžiami nuo dalyvavimo mokesčio.

NEW YORKO ATLETAI „RUOŠIASI“ ŽAIDYNĖMS LIETUVOJE

Pranas Gvildys, New Yorko LAK pirmininkas.

Būti New Yorko ir nematyti Prano Gvildžio – tas pats, kaip Romoje...

Sunku įsivaizduoti labiau užsiėmusį, daugiau planuojantį ir viską įvykdantį sporto darbuotoją kaip Praną Gvildį, New Yorko „Atletų“ klubo pirmininką. Dar nespėjo atsikvėpti nuo kelionės į Australiją, kur jis nuskraidino 50 sportininkų ir grįžo su gera krūva medalių: rūpėčių buvo, kai atvyko ir išvyko „Žalgirio“ futbolininkai, o netrukus po to pradėjo organizuoti sutikimą Lietuvos buriuotojų. Didžiulės išlaidos jo niekad negąsdino, ar tai būtų kelionė į Australiją ar buriuotojų sutikimas. Kaip žinome, buriuotojų priėmimas ir sutikimas buvo išpuilingas.

Žinojau, kaip jis skuba, tai

prašiau tik trumpai paminėti ateities planus. Nelaukdamas jis pradėjo: „Pirmiausiai turiu pasigirti savo krepšininiais, kurie su „Vėjo“ komanda tik ką grįžo iš Lietuvos. Iš mūsų klubo buvo net 5: M. Waitkus, G. Mikalauskas, G. Shimko, C. Shaefer ir treneris Pat Torney. Jų pavardės gal skamba nelietuviškai, bet jie tikros lietuvių kilmės, o iš Lietuvos grįžo su žaure ir tikri lietuviai. Jie visi jau žada vykti į Lietuvą ir išmokyti gerai lietuviškai! Planuoju į Lietuvą nugalinti 100 sportininkų, jų tarpe jaunių krepšinio ir mergaičių tinklinio komandas. Jau pradėjau organizuoti. Nežinau, kaip bus sprendžiama turistų problema, bet jų, atrodo, turėsiu arti 300. Jau žinau, kad visus mano sportininkus priklauso ir globos Kauno „Pluošto“ sporto klubas. Su juo esame užmezgę broliškus – draugiškus ryšius. Jų sportininkus jau pakvietėme dalyvauti mūsų metinėse žaidynėse ateinantį pavasarį. Tikimės, kad jie galės dalyvauti atskirai ir pavieniui, ar su savo komandomis, o kai kuriuos, gal net įjungsiu ir savo komandas. Žinoma, šį klausimą iškelsiu suvažiavime Clevelande š.m. spalio mėn. Turiu suvažiavimų dar daugiau klausimų – galvoju, kad šis suvažiavimas bus karštas...“

Palinkėjau jam sveikatos, sėkmės, ir iki pasimatymo Clevelande.

V.G.

Prieš Detroito-Clevelando tarp miestines glofo varžybas gerai nusiteikę Vytautas Petrulis, Vacys Mitkus ir Julius Jarulaitis.

ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis ŠALFASS suvažiavimas įvyks spalio mėn. 28 d., šeštadienį, Cleveland, Ohio. Norintieji informaciją, ar pateikti savo pasiūlymus, prašomi kreiptis į A. Tamošiūną, tel. (312) 354-2516.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELUCKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8286
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. 352-4487

Valdyba

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šest. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

„KOVO“ LAIKRAŠTELIS

Šiuo metu Sydnejuje „Kovo“ klubas turi gana daug jaunų sportininkų, žaidžiančių įvairiuose žiemos turnyruose. Nors daugelis jų ir kalba lietuviškai, tačiau skaityti jiems žymiai sunkiau. Jaunieji koviečiai sportininkai Petras Šumskas ir Betina Migutė, padedant treneri Snaigai Motiejūnaitei Gustafson, pradėjo leisti mėnesinį laikraštėlį „Kovas Newsletter“ anglų kalba, kuriame patys sportininkai aprašo savo veiklą ir teikia kitas lietuviškas žinias.

— Kiekvienais metais Sydne-

juje vyksta 14.2 kilometrų miesto bėgimo lenktynės „City-Surf“, kuriame dalyvauja keliolika tūkstančių bėgikų. Šiais metais jau 8-tą kartą jose dalyvauja ir koviečių atstovai mokytojas Romas Linas-Linauskas, kuris yra ir mūsų squašo čempionas. Anksčiau jis yra išsikovojęs labai gerų bėgimo rezultatų ir tikimasi šiais metais vėl juos pakartoti.

Ant. Laukaitis

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; Rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketr. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija

2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos

2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 438-0100

11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

„Lituanicos“ futbolo klubo prezidentas Alberto Glavinskas stebi rungtynes.

Nuotr. Ed. Šulaičio

I NAUJĄ ARENĄ

Daug kas iš antiabortininkų džiaugėsi, kai liepos 3 d. vadinamam „Webster“ sprendimui JAV Aukščiausias teismas nusprendė, jog JAV Konstitucijai nesipriešina Missouri valstijos įstatymai, griežtai apribojantys atvejus, kada valstybinės lėšos gali būti naudojamos abortams apmokėti. Tačiau kiti pastebi, jog tai materialiai nepakeitė 1982 m. vadinamojo Roe v. Wade sprendimo, kuris buvo interpretuojamas leidžiančiu moterims daryti abortus savo asmenine teise.

Iš tikrųjų Fordham universiteto sociologijos profesorius James R. Kelly *America* (1989. IX.19) žurnale rašo, jog jau 1982 m. liepos 26 d. *New York Times* šį sprendimą interpretavo daug plačiau, negu jis iš tikrųjų surašytas. Nors Roe v. Wade sprendimas neatšaukė kiekvienos valstijos teisės apriboti federalinių lėšų vartojimą abortams apmokėti, kiekvienoje po to sprendimo keliamose byloje valstijų bandymai tai padaryti buvo laikomi nekonstituciniais. Naujasis Webster sprendimas čia nieko nepakeitė, bet, remdamasis Roe v. Wade, rado, kad valstijos turi teisę apriboti abortų finansavimą federalinėmis lėšomis. Tai buvo naujas posūkis to paties sprendimo interpretavime, nors abortai tebėra leidžiami moters nuožiūra, kaip ir anksčiau buvo.

Kelly sako, jog po 16 metų triušio šviečiant visuomenę, vedant antiabortinę „lobiją“, demonstracijas, piketus ir įtikinėjimus, kad moterys nedarėtų abortų, Webster laimėjimas dabar meta gyvybiniams sąjūdžiams didžiulią iššūkį. Jei po šio sprendimo gyvybiniai sąjūdžiai tebesiribos tik antiabortine veikla, jie nustos viso savo tikslumui kaip platesnių rūpesčių sąjūdžiai — iš tikrųjų progrybiniai. Dabar jie turės parodyti, jog jie rūpinasi ne tik negimusių kūdikiu, bet ir jo motina.

Kaip jau matome įvairių rinkimuose stojančių kandidatų atžvilgiu, po Webster sprendimo, kuris patvirtina kiekvienos valstijos užduotį nustatyti savo politiką abortų finansavimo atžvilgiu, politiniai kandidatai nebegalės dengtis Aukščiausio teismo skraiste, sakydami, jog jie asmeniškai priešiasi abortams, bet turį laikytis Aukščiausio teismo sprendimo. Ateinančiuose rinkimuose, kai kandidatai turės aiškiai pasisakyti savo pozicijas abortus liečiančių įstatymų atžvilgiu, bus galima matyti, ar pasiteisins progrybininkų teiginiai, jog nežiūrint Aukščiausio teismo sprendimo, iš tikrųjų tik 20% krašto gyventojų palaiko moters besąlyginę teisę daryti abortą.

Aborto teisės šalininkai jau dabar stengiasi klausimą performuluoti. Klausimas nebėra, ar abortas yra gyvo žmogaus žudymas, gyvenimo sąlygoms palikus pasirinkimą tarp moters gyvybės ir negimusių kūdikio, kurį pasirinkti? Apklausinėjimai rodo, jog didžioji dauguma pasirinko moters. Ir ši strategija gresia progrybininkų galutinį pralaimėjimą, nebent jie pasirodys sugebą klausimą performuluoti, parodydami, jog motinos ir kūdikio gyvybė gelbėtini kartu. Nužudžius kūdikį nukenčia ir jo motina, net ir tėvas, net ir plačioji visuomenė.

Kelly yra labiausiai susirūpinęs teis. Blackmun teigimu savo vienintelėje nuo teisėjų daugumos besiskiriančioje nuomonėje Webster sprendime, esą yra „faktas“, kad „milijonai moterų ir jų šeimos visą savo gyvenimą remia teise pasirinkti ar kūdikį nešioti, ar ne ir kad ši teisė yra

esminė, garantuojant moterims pilną dalyvavimą Amerikos ekonominiam ir politiniam gyvenime“.

Kelly nurodo, jog tai yra klaidingas teiginys. Aštuoniasdešimt procentų moterų, darančių abortus, nėra tekęsios, tad abortai nepadaeda joms sutvarkyti šeimyninio gyvenimo. Be to, moterys, neturincios pakankamai pajamų išeiti iš neturto kategorijos, dvigubai dažniau darosi abortus negu kitos, ir tai pakartotinai. Tad abortai nepadaeda joms pilnai dalyvauti krašto ekonominiame gyvenime.

Kelly supratimu Amerikos socialinė-ekonominė santvarka veikia prieš moterį, apsunkindama tai, kuri apsiima kūdikį auginti. Darbovietės nevertina motinų, versdamos jas pasirinkti tarp dalyvavimo ekonominiame gyvenime ir vaikų auginimo, neduodamos apmokamo laiko vaikų augintojoms, neduodamos socialinių-ekonominių pasikatų vyrams imtis atsakomybės už savo vaikus ir nesudarydamos šeimoms draugiškos aplinkos.

Progrybininkai sugebejo įtikinti plačiąją visuomenę, kad abortų yra žudomas negimęs kūdikis-žmogus. Dabar uždavins yra parodyti, jog nesudarymas palankių sąlygų šeimoms — ne tik moralinių, bet ir socialinių ir ekonominių — tiek pat žudo kūdikius, kaip ir abortai. Kad retai kuri moteris, turinti socialinę-ekonominių užtikrinimą pasirinktų žudyti savo vaiką. Kad nuotaukos, negerbiančios negimusių vaiko gyvybės, yra tos pačios, kurios negerbia augančio vaiko gyvybės, neskiria jam dėmesio, laiko, rūpesčio, lėšų. Nuotaukos, negerbiančios negimusių vaiko, negerbia ir suaugusio paliejusio ar silpnosio žmogaus, senelio, paverčia sveikus žmones, tiek vyrus, tiek ir moteris į karjeristus plešrūnus, nuo kurių niekas nėra saugus, juo labiau šeimos, besistengiančios auginti vaikus — tautos ateitį.

Katalikų Bažnyčia visuomet mokė, jog neužtenka uždrausti materialiai daryti abortą, reikia jai sudaryti sąlygas kūdikį išnešioti, o gimusiam kūdikiui sudaryti gyvenimo sąlygas. Todėl katalikų antiabortinė veikla yra tampriai surišta su motinų globos įstaigomis. Katalikų antiabortinė veikla Amerikoje kaip tik ir buvo pradėta JAV vyskupų šeimyninio gyvenimo biuro. Bažnyčia niekuomet į abortus nežiūrėjo kaip į paskirą klausimą, ji visuomet rėmė su motinų gerove ir joms pagalba. Ir kardinolas Bernardin antiabortinę veiklą rėmė su socialiniu teisingumu ir kategorišku priešiniu, bet kuriai smurto formai, tiek karo ir mirties bausmės, tiek vargšų ingnoravimo ir kai kurių tautybių bei rasų žeminimo. Katalikai privalo gerbti, saugoti ne tik dar negimusių gyvybę, bet ir augančią bei užaugusią.

Anot Kelly, neužtenka vienkartinės pašalpos moterims. Reikia kurti ne tik moterims, bet ir šeimoms palankias sąlygas. Bet tame darbe partijos ir grupės turi vienos kitų išklausyti. Respublikonai, anot Kelly, nerems antiabortinių įstatymų, jie negimusių gyvybės apsauga pareikalauja daug federalinių lėšų. Demokratai nerems antiabortinių įstatymų, jei jie nesirūpins moterų socialinės-ekonominės padėties kėlimu.

Antiabortinė veikla dabar turi peržengti į naują areną, konkrečiai ginant ne vien dar negimusį kūdikį, bet ir jo motiną bei šeimą. Jei dabar ji tebesiřvais-tys senojoje arenoje, ji galutinai pralaimės kovą.

a. j. z.

LIETUVIŲ-LENKŲ SANTYKIAI

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas
Europoje

Vėl mane pasiekė glėbys „Solidarnosc“ dienraščiu. Juose daug trumpų Lietuvos žinučių bei ilgesnių straipsnių, liečiančių lietuvių-lenkų santykius mūsų tėvų žemėje. Ir taip, liepos mėn. 15-17 d. „Solidarnosc“ laida rašo, kad lietuvių-lenkų konfliktas Vilniaus krašte vis aštrėja (prybiara na sile). Pagrindą tam davė lenkų iššūkis, skelbiant lenkų autonomiją. Laikraštis rašo, Šalčininkų ap. lenkai sudaro 90% visų gyven-tjų, o Vilniaus ap. beveik 2/3. Ši lenkų reakcija atsirado Lietuvos aukščiausiai tarybai įvedus lietuvių kalbą valstybine.

Birželio mėn. lenkų dienraščio „Czerwony Śtandar“ redakcijos patalpose įvyko lietuvių-lenkų pasitarimas. To dienraščio vyr. red. L. Balcevič priminė rusifikacijos laikotarpį, siunčiant į lenkų gyvenamas ap. vadovaujančius kadrus, be pažinimo vietinių sąlygų bei tautybių klausimo. Lietuvos lenkų s-gos pirm. Jonas Sienkiewicz kaltino lenkų inteligentiją. Ji apleido Vilniaus kraštą, palikdama lenkų darbininkus ir valstiečius be jokios globos ir vadovybės. Tad suprantama, kad beveik 100% Lietuvos lenkų dirba fizinį darbą. Kokia yra alternatyva? Kitos nėra kaip tik autonomija lenkams, kadangi lenkai neturi jokios teisės apsaugos jų kalbai, kultūrai, papročiams.

Juristas Stasys Stačiokas, Lietuvos mažumų vyriausybės komiteto narys į lenkų pasisakymus taip atsakė: „Lenkų teritorinė autonomija Vilniaus krašte nėra pagrindinė išeitis. Ar pvz. ji galės apginti lenkų teises kituose rajonuose? Lietuvos mažumoms reikia išdirbti naują įstatymo projektą. Kun. Vaclovas Aliulis: „Manau, kad lenkai turi patys ir tai aktyviai rūpintis savo kalba, leisdami savo vaikus į lenkiškas mokyklas. Nemanau, kad teritorinė lenkų autonomija išrišti visus lenkų rūpesčius. Be to, kaip atrodytų Vilnius, atsiradęs lenkiškų ap. žied?“

Prof. V. Landsbergis: „Nėra reikalo žiūrėti: „Sąjūdį“ ar „Jedinstwo“. Daugiau nuosavos iniciatyvos. Nuolatos girdžiu tik skundus, kad visko trūksta. Ar žinote, kad lietuviai naktimis išrišti visus lenkų rūpesčius. Savo laikaščius? Naivu būtų tikėtis ir laukti „Sąjūdžio“ paramos, atidarant lenkams vaikų daržėlius, mokyklas, spaudą. O tas, kuris galvoja,

kad su „vyresnio brolio“ pagalba — t.y. Maskvos galima nuo Lietuvos atplėsti didesnę kasnį — tas giliai klysta. Nepageidautinas yra autonomijos siekimas. Ji taptų „valstybe valstybėje“. Suprantu, kad šandieniuose lietuvių-lenkų santykiuose atsispindi („vztutuje“) taip pat istorija. Nebūtinai ji turi būti lemianti. Mūsų ateities bendradarbiavimą apibūdinau geru lenkišku žodžiu — Zgoda (taika), nes kitu pagrindu mes negalime statyti abipusinių mūsų santykių“ — baigė prof. V. Landsbergis.

Po savaitės tame pačiame dienraštyje tilpo ilgas straipsnis su užrašu „Nesutinkame su Lietuvos padalijimu“. Tai pasikalbėjimas su V. Čepaičiu, „Sąjūdžio“ tarybos sekretorium.

Į duotą klausimą — kad Lenkiją pasiekė signalai apie vis didėjantį lietuvių-lenkų konfliktą — V. Čepaitis laikraščio bendradarbiui taip atsakė: „Lietuvos lenkai siekia autonominių sričių. Šie reikalavimai žadina tik lietuvišką lenkišką antagonizmą, kuris pasitarnauja mūsų bendriems priešams, bijantiems mūsų susitarimo. Lietuvių visuomenėje atsiranda lenkiškos grėsmės psichozė. Kalbama, kad lenkai nori „nukirsti“ dalį mūsų teritorijos. Jeigu lenkai reikalauja tik užtikrinimo tautybių mažumos teisių — nematytume tame jokių problemų. Tačiau teritorinės autonomijos reikale nematau jokios sėkmės („šansų“). Nenorime dalinti Lietuvą į lenkišką ir lietuvišką“.

„Ar nėra baimės, kad su analoginiais reikalavimais išeis ir rusai“ — klausia korespondentas.

„Rusai nevietiniai gyventojai, tad jie negali net ir užsiminti. Be to, jie nesiekia autonomijos. „Koks yra to konflikto išrišymas“ — klausia lenkas. „Dirbame prie įstatymo, reguluojančio tautybių teises. Jis užtikrins mažumoms kultūrinį, papročių bei kalbos puoselėjimą, o gal net leidžiant savo protėvių kalbą naudoti valstybinėse įstaigose. Prie to projekto dirba įvairių mažumų atstovai. Iki liepos mėn. 11 d. dalyvavo taip pat Lietuvos lenkų s-gos atstovai. Deja, paskutiniu metu jis atsisakė bendradarbiauti.

Atrodo, kad s-ga numato paruošti savo projektą, įsijungiant lenkiškos teritorinės autonomijos reikalavimus“.

„Solidarnosc“ laikraščio bendradarbis Vilniuje mini Lietuvos lenkų skundą, kad lietuviai naikina senus lenkiškus paminklus, šalina lenkiškus užrašus.

Lietuvio atsakymas: „taip, tokių įvykių pasitaikė, tačiau jie priklauso praeičiai. Lenkai kadaise taip pat naikino mūsų vėliavas. Manding, tokios varžybos neveda prie gero kelio. Šiuo metu atidaromos mokyklos su dėstomąja lenkų kalba. Jeigu kas keičiasi — tai keičiasi tik į gerą pusę. Lietuvos lenkai stato lenkiško universiteto atidarymo klausimą. Tą reikėtų laikyti tik propagandiniu kabliu („chwyty“). Lenkiškas mokyklas baigia pvz. 500 mokinių. Kaip galima jiems atidaryti lenkišką u-tą? Kaip galima rasti keliems šimtams dėstytojų, laisvai kalbančių lenkiškai. Jų trūksta net pradžios mokyklose“.

„Kaip vertinate Lenkijos lietuvių padėtį? — užklausė lenkas. „Lenkijos lietuviai laukia daugelio problemų išrišimo. Dar nepernesiausiai jie negalėjo naudoti lietuviškų vardų ir pavardžių, nekalbant jau apie atidarymą lietuviško universiteto. „Sąjūdis“ tų reikalų Lenkijoje nenori liesti. Turime vilti, kad „Solidarnosc“ padės jiems teisiškai sureguliuoti visus nesklaidumus, ko neįvykdė komunistinė vyriausybė“.

„Kokios ateities perspektyvos“ — klausia lenkas. „Jeigu Lietuvos lenkų s-ga aiškiai nepasisakys už Lietuvos nepriklausomybę, o kalbės tik apie lenkišką teritorinę autonomiją — prisipažinsiu, bijau ateities. Mes nesutinkame su Lietuvos dalijimo projektu“.

Į šį lietuvių-lenkų konfliktą įsijungė Vilniaus lenkas daktaras M. Čiubota. „Solidarnosc“ dienraščio bendradarbis pasikalbėjimą redakcija pavadino „Nenorime Karabacho“. Jau pasikalbėjimo pradžioje lenkas sako, kad šiuo metu lietuvių-lenkų konfliktas, tų tautybių santykiai Vilniaus krašte yra labai blogoje padėtyje. Lietuvos lenkų s-gos pirm. Jonas Sienkiewicz Varšuvos karališkoje pilėje valdžios atstovams pareiškė, kad Lietuvos lenkai sieks autonomijos. Tuo tarpu dr. M. Čiubota galvoja priešingai. Tiesa, „jis supranta Lietuvos lenkus, supranta ir J. Sienkiewiczį,

Lietuvių Operos vadovybės pasikeitimas. Buvus operos vadovybės pirm. J. V. Vladas Žukauskas (dešinėje), perduodamas pareigas, sveikina naująjį pirmininką Raimondą Korzoną. Lietuvių Opera ateinanči sezoną stato Donezzetį. (Meilės elekšyra) Morton auditorijoje balandžio 28-29 d.

Nuotr. J. Tamalaiciu

tačiau kartu yra tvirtai įsitikinęs, kad Lietuva su tokiomis sąlygomis niekuomet nesutiks, gal net iki kraujo praliejimo. Tačiau visai teisingai jis sako, kad Karabachas Lietuvoje nereikalingas. Be to, negalima užmiršti, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė, kurią supa lenkiškas žiedas. Jis klausia: „Solidarnosc“ dienraščio bendradarbio — ar lenkai sutiktų, jeigu Varšuva suptų vokiškas žiedas?“

Prieš karą Vilniuje buvo tik 3% lietuvių (tai klatingi surašymo duomenys! — K.B.), o dabar apie 50%. Tad įvažiavimą į Lietuvos sostinę lietuviai turės tik per lenkiškas autonomines apylinkes. Žiūrėkime realiai: aprūpinimas lenkiškų rajonų yra labai blogas. O kas ji atlieka? Ogi Vilnius! Panašiai būtų su lenkiškom mokyklom, gimnazijom ir kt. mokslo įstaigom. Juk lietuviai nepris lenkų studentų į lietuviškus universitetus, siūlydami jiems studijas Minske arba Lenkijoje. Po Lietuvos lenkų autonomijos, ateis Gudijos lenkų reikalavimai, atskirti jiems Gardiną, Rovną, Brastą ir sujungiant 100-200 km juostą į vieną vienetą. Tokie lenkų siekiams mato lietuviai (vėliau nubalsuojant prisijungti prie liaudies Lenkijos — K.B.).

Bloga padėtis lenkų katalikų Bendrijoje. Trūksta lenkų kunigų. Tikinčiuosius aptarnauja blogai lenkiškai kalbą lietuviai kunigai. Lenkas

daktaras aplankė arkiv. J. Steponavičių prašydamas lenkiškų Miši, Vilniaus arkikatedroje. Arkivysk. J. Steponavičiaus atsakymas: „Pone daktare, šiandieną ateinanti pas mane ir reikalaujate („pan žada“), kad kunigai taisyklingai lenkiškai kalbėtų į tikinčiuosius. Tačiau, kada bolševikai jus naikino, persekiojo 40-tuose ir 50-tuose metuose, kada jūsų kunigai bėgo, palikdami tikinčiuosius jų pačių likimui, kada arkiv. Jaižkovskis išvykdamas sakė „Aš grįšiu už metu“ — bet jis negrįžo — mes davėme savus kunigus, kad ir kalbančius blogai lenkiškai, bet kad jie tik tarnautų tikintiesiems. Ir tas jus patenkino. Pasiziūrėkite į Gudiją: iki šios dienos neturite bažnyčios, kunigo (neseniai paskirtas vysk. Tadas Kondrasevičius — K.B.). Pasiziūrėkite į Ukrainą — neturite net lenkiškos mokyklos. Mes viską jums davėme. O dabar norite dar daugiau. Kad mes jus taip spaudume kaip anie — niekas iš jūsų nebūtų lenku, užmirštų, kad jis ir buvo lenku“. Labai teisingi arkiv. J. Steponavičiaus žodžiai.

TEATRAS UŽ 7 MIL. DOL.

Steppenwolf teatras pasiryžs statyti nuosavus rūmus. Jie kainuos 7.78 mil. dol., 1650 N. Halsted, Chicago. Numatoma užbaigti 1990 m. spalio mėnesį. Lėšų telkimo vajus vyksta sekmingai.

PIRMOSIOS KARO DIENOS

ATSIMINIMAI

KUN. J. ADOMAITIS

14

Pareikalavau iškviesti iš Griškabūdžio Klimaitienę, kuri teigė priversta, kad aš pamoksluose agitavęs prieš tarybinę valdžią, kad agitavęs jaunimą nestoti į komjaunimo organizaciją. Tardytojas pareiškė, kad Klimaitienė dėl sveikatos negalinti atvykti. Esas atsiųstas gydytojo pažymėjimas. Ją kštys, nors kairesnių pažiūrų žmogus, prieš akistatą parengtas, bet stengėsi teisintis, kad manęs tiksliai nesupratęs. Mat jam buvo įsakyta, kad liudytų esą aš agitavęs prieš kolchozus. Aš paaiškinau, kad agitacijos nebuvo, o tik peikiau patį Jakštį, kad jis vėlai atvažiavęs manęs vežti pas ligonį, o ne kolchozą, iš kurio gavau arklių ir vežimą, o apie tai, kad kolchozuose prastiau darbai eina, negu pas atskirai gyvenančius ūkius, kalbos nebuvo. Ją kštys patvirtino, kad buvę taip, kaip aš paaiškinau. Pasidžiaugiau, kad jis susipratęs stengiasi mane ne klampinti, bet padėti.

Ant. Stukšys, stipriai parengtas prieš akistatą, drąsiai tvirtino, kad aš jam ir kitiems kalbėjęs, jog prasidėjęs karas Korėjoje, įvėlsias į karą Sovietų sąjungą, Ameriką ir komunistams ateis galas. Man jo teiginius paneigus, kad jis meluoja, turbūt girtas būdamas, tokias tariamai mano kalbas girdėjęs. (Stukšys gyvendamas Griškabūdyje dažnai būdavo girtas. Jau grįžęs iš lagerio sužinojau, kad jis per klaidą vietoj degtinės išgėręs acto, ar ko panašaus, ir nuo to miręs). Prokuroras, neleidamas klausyti Stukšį ir

vengdamas įvelti jį į neparengtus atsakymus, greitai akistatą baigė, užprotokuojant mano ir Stukšio skirtingus parodymus.

Kai pareiškiau pageidavimą, kad man būtų leista paduoti mano liudininkus, kurie galėtų nurodyti kaltinimų neteisingumą, tai man buvo pareikšta, kad aš galiu duoti tik tokius liudininkus, kurie paliudytų mano nusikaltimus, jų tikrumą. Tuo davė man pajusti tarybinių darbuotojų „teisingumą“ bei „objektyvumą“.

Tardymas buvo baigtas, kai mano per kratą paimtose knygos — vadovėlyje buvo rastas pamokos konspektas apie Prancūzų revoliuciją, palyginant ją su Sovietų revoliucija. Nors prisipažinau, kad tas konspektas mano rašytas, nežiūrint to, buvo sudaryta ekspertų komisija, kuri iš mano rašybos panašumo „konstatavo“, kad minimas konspektas parašytas mano ranka. Konstatavimo protokolais ir to konspekto nuotrauka buvo prijungtos prie bylos. Taip pareiškė tardytojas. O koks skrupulingas teisingumo darbuotojų „teisingumas“, bet tik ten, kur bent agunos grūdido didumo kalte galima sužvejoti.

Tuo tardymas buvo baigtas ir dar po trijų savaičių buvimo pagrindėje buvau perkeltas į Lukiškio kalėjimą.

Pogrindyje buvo tokia nustatyta tvarka: paskirtu laiku visiems keltis — apie 7 val., sutvarkyti guolį, t.y. suvynioti šieniką, pagavę ir deki į rutulį ir sukrauti ant narų pasienyje. Už kokių pusvalandžio vedama praustis, ta proga išnešama į išvietę „paraškė“, t.y. puodas, kuriuo visi kameros kaliniai naudojami natūraliems reikalams. Grįžus gaunama du šmotelius cukraus, vėliau duonos porcija ir „kanė“, t.y. atvirintas vanduo su prieskoniu. Prieš arba po kavos išvedama 10-20 min. į kalėjimo kiemą pakvėpuoti grynu oru. Sugrįžus laukiama ką kvies į tardymą. Grįžus iš tar-

dymo, dalinamasi tardymo duomenimis ir ką reikalavo pasakyti apie kitus kameros draugus.

Kas savaitę — dažniau ar rečiau — buvo kameroje krata. Visi suvaromi į kampa, nuogai išrengiami, drabužiai iščiupinėjami, išvartomos kišenės, ieškoma, ar kas neturi pašėlo, popieriaus, peiliuko barzdai ir t.t. Po to iškraustomos maistui sudėti spintelės. Kas savaitę kaliniai plauna kameras, o kas 10-14 dienų kaliniai vedami nusiprausti šiltu vandeniu. Ta proga prižiūrėtojas kerpa plaukus ir skuta barzdą su atspusiu peiliuku.

LUKIŠKYJE

Iš saugumo ministerijos rūsiu ligi Lukiškų kalėjimo labai netoli — tik per aikštę, bet „ceremonijų“ daug. Prie to dar prisidėjo pūslės negalavimai. Jau kameroje būdavo sunkumų su šlapinimusi. Ten būdamas gavau šlapimui vartų vaistų, po vieną prošką tris kartus dienoje. Rytą vieną suvartočiau, o tuoj po pietų įsakė pasiimti savo daiktus perkelimui. Gailėdamasis palikti nesuvartotas proškas, abidvi kartu paėmiau. Kiek laiko praėjus, pradėjo veržti veržti laukan. Šiaip taip iškenčiau, kol nuvežė prie kalėjimo. Ten, kol tvarkė dokumentus, buvau patalpintas į nešvarią kamara. Belaukiant, šiaip taip ir šiek tiek teko nuleisti šlapimo kameroje.

Pagalina per daug pertvartų, per keleto geležinių vartų buvome nuvesti prie pirties. Čia visi rūbai perduoti dezinfekcijai, o patys nuogai išrengti buvome nuvesti į pusaletę pirtį, bet su šiltu dušu. Šiek tiek atšilęs po dušu, galėjau daugiau pūslę pralaisvinti. Po pirties grąžino iš dezinfekcijos drabužius, davė po šieniką, paklodę, paduškutę ir išskirstė po kameras. Mane paskyrė į didelę erdvę kamara su kokia 30-40 kalinių.

(Bus daugiau)

DVI ROMANTIŠKOS SHAKESPEARE KOMEDIJOS

Stratfordo festivalyje

ALFONSAS NAKAS

Vienuolikos dienų tarpe Kanados Stratfordo festivalyje išgyvenau aštuonis skirtingus spektaklius. Visus visų aštuonių pastatymų. Dar du pastatymai prisidės liepos gale ir vienas rugpjūtį.

Kad pavadinimas skaitytojo neklaidintų turu pasakyti, jog buvo trys Williamo Shakespeare romantikos komedijos ir dar viena jo tragikomedija. Kita proga, čia ar kitur, bus pakalbėta ir apie jas. Šiam reportaže rašysiu apie „Love's Labour's Lost“ (Lietuvos išvers-ta į „Tuščios meilės pastangos“), kurią Third Stage teatre mačiau liepos 19. Ir apie „A Midsummer Night's Dream“ („Vidurvasario nakties sapnas“), kurią su daugiau kaip tūkstančiu žiūrovų išsėdėjau liepos 16, Avon teatre. Abiem atvejais buvo dienniniai spektakliai. Abi komedijas pasirinkau gretimai aprašyti todėl, kad jų pastatymai iš paviršiaus labai panašūs, bet žiūrovo atmintį paliks skirtingi, kaip juodus su baltu.

Pradėkime nuo

LOVE'S LABOUR'S LOST

Ferdinandas, Navarros karalius (David New), su savo draugais didikais Berowne (Steve Yorke), Longaville (Paul Miller) ir Dumaine (Jeffrey Hirschfeld) prisiekia trejiems metams užsidaryti karaliaus dvare, skaityti, studijuoti, neprisiesti su moterimis. Ir štai, tėvo pasiūta su politine misija, atvyksta Prancūzijos karalaitė (Julia Smith). Ją lydi trys draugės: Rosaline (Camille James), Maria (Jacqueline Dandeneau) ir Katharine (Joanne Miller). Visi vyrai netenka galvų. Visi po vieną įsimyli. Sulaužo priesaikas. Dėl Prancūzijos karaliaus mirties ir vienerių metų gedulo komedija baigiasi be ketverių vedybų, tik ir su viltimi, ir su klausukais...

Apręgti maždaug Prancūzijos revoliucijos laiko kostiumais (jų kūrėja — Charlotte Dean). Visi labai jauni ir labai gražūs. Visi vaidina su didžiausiu užsidegimu. Kai kurias scenas lydi „prancūziška“ muzika (Lauros Burton). Yra šiek tiek šokių, jų tarpe temperamentingai atliekamas kazokas, kai visi keturi įsimylėliai persirengia rusais (choreogr. John Broome). Ir vis dėlto — vaidinimas išskirtinai nuobodus. Nuobodus, nors verk! Nors miegok. Ko šiam Third Stage teatro meno vadovo, o dabar režisieriaus Bernard Hopkins pastatymui trūko, nelengva atsakyti. Mane asme-

niškai tiesiog nervavo aktorius Chris Heyerdahl, vaidinusio kvaišą ispanų didiką Don Adriano de Armado, iki amžinybės ištęsti svaiojiojimai. Narcizas! Įsimylėjęs į savo balsą ir gestus, jis iš scenos nenorėjo trauktis... Negi režisierius nesuradė tam vaidmeniui originalaus vyro, tokio, kaip Brian Linds, kuris puikiai atliko kaimiečio Costard vaidmenį, kurio išėjimą į sceną laukdavom?

„Love's Labour's Lost“ scenoje liks tik iki rugsėjo 3. Man jo, šio pastatymo, visai negaila...

Dramos „Love's Labour's Lost“ aktoriai: David New kaip Ferdinandas, Julia Smith kaip Prancūzijos princesė, Camille James kaip Rosaline, Steve Yorke kaip Berowne, Darren Birch kaip Moth Chris Heyerdahl kaip Don Adriano de Armado.

Visiškai kitokie reikalai su

A MIDSUMMER NIGHT'S DREAM

Ši komedija viena iš Shakespeare'o gražiausių, beveik ištisai eiliuota, išpuošta poezijos perliukais. Turinio nepasakosiu ne vien todėl, kad visų sužetų painiavų negaliu trumpai ir aiškiai pasakyti, bet ir todėl, kad kas šio dramaturgo veikalais domisi, apie „Vidurvasario nakties sapną“ daugiausiai žino. Tepaminėsiu, kad čia yra vaidinimas su fantastiniu vaidinimu jo viduje, pasaka pasakoje. Ne paisant visų jos teigiamų privalumų, blogas režisierius su nevykusiais ištesėjimais ir nors vienas kitas netinkamas aktorius galėjo šią meilės ir žaidimų pasaką gerokai apgadinti. Ačiū Dievui, taip neatsitiko. Iš tikrųjų, rež. Richard Ouzounian, su kostiumų projek-

Aktoriai Shakespeare „A Midsummer Night's“ Keith Dinicol kaip Botom ir Lucy Peacock kaip Titania.

tuotoja Sue LePage, muziku Michael Conway Baker, šviesų projektuotoja Louise Guinard ir kitur minėtu choreografu John Broome, taipgi su būriu pačių

asilo burna kalbėjo kaip žmogaus burna. Taip tobulai sukonstruota! K. Dinicol aktorius talentas asilo gestams ir monologams publika juokino iki užkimo. Lucy Peacock — Titania asilą mylėjo įtikinančiai. Aplamai, visi aktoriai ir statistai sudarė jokių plyšelių neturintį ansamblį. Jaunieji lakstė, šokinėjo, it guminiai, senieji buvo juokingai orūs. Su saiku dainų, su saiku šokių. Jokių išėjimų. Ir geriausiose dramose, ir linksmiausiose komedijose būna po minutę ar po pusę nuobodžių vietų. Žinai, kad nuobodžios, statytojams atleidi, nes tų nuobodžių gal negalėjo išmesti dėl vieno kito labai reikalingo žodžio, kantriai lauki, kad tie momentai greičiau pasibaigtų. Šiame pastatyme nuobodžių nebuvo nė kelių sekundžių. Viskas savo vietoje, viskas reikalinga. Žiūrėdamas užmiršai laiką. Bijojai, kad tik neužsibaigtų. Štai koks 1989-ųjų Stratfordo festivalio „Vidurvasario nakties sapno“ spektaklis!

Visų būsimų žiūrovų laimei, „Vidurvasario...“ spektakliu tęsis iki paskutinės sezono dienos, spalio 28-ą. Ši pastatymą patariu visiems mano skaitytojams pamatyti. Jaunieji Chicago, Hamiltono ir Toronto teatralai, nuvažiuokite pažūrėti, kaip geras režisierius spektaklį sukuria ir kaip entuziastiškai aktoriai savo vaidmenis atlieka.

Nors man lankantis sekmdienio popietę visos vietos buvo išpirktos, tikiu, kad šokiadieniams bilietų iš anksto pirkti nereikia. Dėl visko štai bilietų kasos ilg. dist. telefonas: (519) 273-1600. Iš Toronto, Londono ir Detroito galima skambinti

geriausių aktorių, sukūrė spektaklį, kokį retai pasitaiko.

Visu pirma, kaip nūdien daugelis Shakespeare pastatymų, ir šis sušiuolaikintas, tiksliai 1920 m. stiliaus, uniformas bei civilius kostiumus naudojant graikų, o visokių tautinius, Atėnų miške, — Artimųjų Rytų (tai man, asmeniškai kreipiantis, paaiškino festivalio vadovybė). Kai Stephen Russell, vaidinęs Atėnų kunigaikštį, pirmas scenoje pasirodė graikų generolo degoneline uniforma, su pistoletu ant diržo, publika ėmė kvatotis. Hermijos tautinis kostiumas nuostabiai panėšėjo į lietuvaitės. Net karūnelė puošė jos galvą!

Zavingai Ian Watson vaidino šaunuolių pasakos didvyri Puck. Lakstė jis, kaip vėjas, nuo žmogaus prie kito, ką nors reikšmingo pasakydamas, vienas užburdamas, kitus iš miego pažadindamas, dar kitus net fiziškai užgaudamas, nors, kaip dvasia, jis mirtingiesiems neturėjo būti matomas. Nuostabi įsimylėjusių jaunuolių ketveriukė: Peggy Coffey (Hermia), Erick McCormack (Demetrius), Jerry Etienne (Lysander) ir Anne Wright (Helena). Vyrukai iš meilės kovėsi dėl vienos merginos, Pucko užburti, dėl kitos, ginčijosi visi keturi iš karto, keldami didžiausią triukšmą ir juoką. Nick Bottom su asilo galva kituose šios komedijos pastatymuose (anksčiau esu matęs tris) man labai kvailai atrodėdavo ir džiaugdavaisi, kai aktorius asilo galvą nusiimdavo. Ne šį kartą! Keith Dinicol — asilas buvo tikras šedevras. Tai ne vien jo, bet ir galvos sukūrėjo nuopelnas. Šio

Vaiva Velytė — jurginų karalaitė 1989 metais. Ją bus galima pamatyti Jurginų parodoje Ford City rugsėjo 3 d.

Nuotr. Edward J. Mankus

Clevelando žinios

LIETUVON IŠLYDIME VYRŲ OKTETĄ

Clevelando vyrų oktetas, dviejų savaitių koncertams išvykdamas į Lietuvą, rugsėjo 9, šeštadienį, 7:30 val. vak. atliks išleistuvių koncertą Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Išleistuvių koncerto dalyviai girdės didelę dalį repertuaro, kurį jie atliks ir Lietuvos klausytojams didžiųjų miestų salėse: Vilniaus operos ir baletu salėje, Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Druskininkuose, Alytuje, Klaipėdoje, Palangoje. Koncertų skaičius ir vietovės gali dar keistis.

Su aštuoniais vyrais vyksta solistė Irena Grigaliūnaitė ir koncertų koordinatore Ingrida Bublėnė.

Gausiu atsilankymu išlydėsi me oktetą sėkmingiems koncertams Tėvynėje.

V.R.

SOCIALDEMOKRATŲ REZOLIUCIJOS DĖL BOLŠEVIZMO

Šio šimtmečio pradžioje nuo socialistinio sąjūdžio atskilęs bolševizmas atsisakė socializmo esmės — demokratijos. Bolševizmo kūrėjai idėję į praktiką šiuos antidemokratiškus postulatus:

1. proletarinio internacionalizmo, pasireiškio revoliucijos eksportu ir pretenzija į pasaulinę revoliuciją;
2. proletariato diktatūros, įteisintos bolševikų vienvaldystės ir ilgainiui sąlygojusios nomenklatūros atsiradimą;
3. demokratinio centralizmo, sudariusio prielaidas sukurti organizaciją, pagrįstą daugumos paklusnumu mažumai;

Bolševizmas įteisino prievartą kaip pažangos būdą. Logiška šių procesų pasekmė — despotizmas su vergų darbu, teroras, žmogaus gyvybės nevertinimas, kultūrinė nykuma, tautų priešpauža ir asmenybės žalojimas. LSDP neigiamai vertina 1917 m. Spalio perversmą, o genocidinę bolševizmo veiklą laiko nusikaltimu žmonijai.

XX a. antroje pusėje bolševizmo ideologija žlunga, prarasdama paskutinius negausius savo šalininkus. LSDP nelaiko esamo komunistinio režimo socialistine santvarka.

veltui, vietinėm linijom, o telefono numerius sužinoti informacijoj.

Pradedant 1989 m. liepos 2 d., kas šeštadienį 8:40 iki 10 v.v.

per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM

Žemė L

„Nauja radijo laida šiuolaikiniam lietuviui“ lietuvių bei anglų kalbomis

Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra

Labanaktis, vaikučiai

„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“ 8:30 v.v. iki 8:40 v.v.

Alliance Communications, Inc.
406 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

We Do DIGITAL CONVERSION

vaizdajuosčių iš IR |
PAL, SECAM, NTSC.

Greitas patarnavimas, žemos kainos.

Parduodame 110-120 video,
TV ir elektrinius reikmenis

(312) 338-9033
International Export House.

15750 S. HARLEM
ORLAND PARK, IL 60462
532-7799

2321 W. DEVON AVE.
CHICAGO, IL 60659
312-338-9033

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDOUTI
NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

RE/MAX REALTORS

GREIT PARDOUDA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6160

Norintieji PIRKTI ar PARDOUTI
NAMUS per šią įstaigą, prašome
paminėti, kad esate arba norite būti
Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

V.R.

CMIC REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo pataravimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemi. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

Dažymas namų iš vidaus ir lauko; kambarių remontavimas, elektros ir vandentekio taisymas. Skambinkite Vytui: 925-5300.

TREE SERVICE

Gėnėjame medžių šakas
Medžius nupjauname ir nuvežame
19 metų patyrimas
Skambinkite
Justinui 927-5782

ANDERSON FORD

795-7900

6539 W. OGDEN

BERWYN, IL 60402

Pirkdami naujus, arba gerame stovyje vartotus automobilius ir sunkvežimius, apsilankykite Anderson Bros. Ford. RAIMUNDAS (Ray) BARTASJUS jums sąžiningai patarnaus ir dėl kainų padės susitarti. Skambinkite šiandien!

FOR RENT

Išnuomojamas 4½ kamb. modernus butas, pilnai įrengtas, su šiluma ir oro vėsinimu Marquette Parko apyl. Suaugusiems.
Tel. 598-6193 arba 476-2242

Išnuomojamas 4 kamb. butas pirmame aukšte Brighton Parko apyl.
Skambinti 376-0170

For rent 4 rm. apt. near 97 & Ridgeland, Oak Lawn. Clean, quiet, gas heat, reasonable. Adults only. Call 424-6020

OLSLICK & COMPANY 1180 State Street Lemont, Illinois 60439

**TURIME DAUG NAMŲ IŠPARDAVIMUI
LEMONTO RAJONE. SKAMBINKITE**

Business (312) 257-7100 IRENA STANIULIS Residence (312) 257-5446
MILLION DOLLAR REALTOR-ASSOCIATE®

REAL ESTATE

MLS

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.

Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkimui bei pardavimui. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.

Adresas 6600 S. Pulaski Rd.

One stop Real Estate

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris

Nuosavybių pardavimas. Income Tax

5953 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 436-7878

Namų apžiūrėjimui
Sekmadienį, rugpjūčio 27 d.
nuo 1-4 v. p.p.

3543 W. 60 Pl. — 7 kamb. mūrinis namas; 4 mieg., atremti virtuvė, daug spintelių ir indauja; 5 laiptai į žemutinį aukštą; 2 auto. garažas; centr. oro šaldymas; atremti vonios kamb. Vertas dėmesio. Skambinkite dabar!

5919 S. Sawyer — 2 mieg. mūro „bi-level“, 3 metų namas. Didele virtuvė, daug spintelių ir indauja; 5 laiptai į žemutinį aukštą; 2 auto. garažas; centr. oro šaldymas; atremti vonios kamb. Vertas dėmesio. Skambinkite dabar!

No. 510 — Pravažiokite pro šalį, bet neturėkite! 6618 S. Kedzie. Dailus 3 mieg. mūrinis namas, 26 metų, 1½ prausyklos pirmame aukšte; butas rūšyje turi 4 kamb. 2 auto. garažas, centr. vėsinimas, aluminio apdaila. Puikus pirkinytis!

Tuščia vieta! Reikia kontraktoriaus! 2 tušti sklypai po 30 pėdų + gražus 6 mieg. namas; išlaidos rūšys. 2 auto. garažas. Daug galimybių kontraktoriui uždirbti mašą pinigų! Skubėkite, skambinkite dabar!

AR NORITE PARDOUTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100 & 436-8600

Mūrinis „ranch“ stiliaus namas ant 1-1/3 akro sklypo Lemonte. Medžiais apaugęs sklypas, netoli upelės; 3 mieg., 1½ prausyklos, židyns, 2 auto. garažas. Ir nuosavybė ir aplinka — žavingos! Ir kaina taip pat — \$162,500.

Kontraktoriaus svajonė Lemonte! Visiškai atremti mūrinis pastatas. M1 zona. Vieta raštinėms, parduotuvėms; mašinų pastatymo aikštė. Arti I-55. Galimybė nupirkti daugiau žemės. \$210,000

OLSLICK & CO., REALTORS

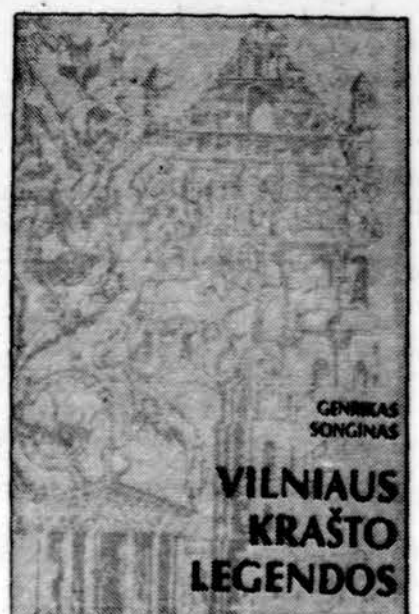
1180 State Street

Lemont, Illinois 60439

(312) 257-7100

HELP WANTED

PRINTING
LETTERPRESS PERSON
with exp. Many company benefits. Top wage. Western suburbs, Downers Grove. 1st or 2nd shift.
Basic English necessary.
CHF 629-9360

VILNIAUS
KRAŠTO
LEGENDOS

APIE IŠMINTĮ IR IŠMINTINGUMĄ DĖL SAMPROTAVIMŲ

Vienas gydytojas psichiatras „Drauge“ ėmėsi aiškinti, kas yra išmintis ir išmintingumas (Draugas, 1989.VIII.15, Nr. 158). Kvailiems, žinoma, naudinga tai kartas nuo karto priminti, tačiau ir jie vadovaujasi savąjį „išmintimi“, numodami ranka į bet kokias teorijas.

Tačiau tą sąvoką aiškinimas „Drauge“ stebina ir normalią psichiką turinti, nors ir nenusimananti nei filosofijoje, nei psichologijoje, nei logikos ar istorijos srityje. O stebina štai dėl ko.

Autorius savo straipsnyje tvirtina, jog pasaulį beveik visada valdė neišmintingumas, kad išmintingumas dėl jo ignoravimo niekada negalėjo būti pagrindiniu elgesio principu. Išmintimi ir išmintingumu atsisako remtis beveik visos ideologijos ir beveik visa filosofija (pabraukimai čia ir žemiau mano – V.Sk.).

Pagaliau, autorius pats susipainiojęs savo nihilistiniuose samprotavimuose ir pamiršęs, kad straipsnio pradžioje nusišundė, jog „išmintis niekada negalėjo būti kelrode žvaigždė“, nes ji, kaip ir išmintingumas, beveik visada buvo ignoruojama, tvirtina, jog „išmintis dorybe būti negali niekada“.

Taip suintriguotam mąstančiam skaitytojui čia ir išskyla klausimas: kas gi pagaliau yra toji išmintis?

Autoriaus tvirtinimu: „išmintis – tai žodinis pamokymas nepriekaištingo elgesio taisyklės pavidale“, o išmintingumas – „tai priekaištų (ne žmogaus – V.Sk.) elgesys savo ir kitų atžvilgiu“. Ginant šias tezes, kurios yra daugiau panašios į žodžių žaisimą negu į apibrėžimą, autorius griebiasi citatų ir polemikos, pasinaudodamas vien tiktais sovietiniais, nors ir lietuviškų autorių, vadinamų „filosofais“, daugiau kaip 10 metų senumo išvedžiojimais, vienus kritikuodamas, kitiems pritardamas, tarytum pasaulyje nebūtų buvę tikrų filosofų.

Šiek tiek nusimanančiam filosofijos istorijoje ir besivadovaujančiam savo gyvenime Šventojo Rašto išmintimi arba tiesiog sveika nuovoka, autoriaus pateikti išminties ir išmintingumo apibrėžimai kelia tikrai šypsnį dėl jų nelogiškumo ir prieštaravimo. Kad taip iš tikrųjų yra, nereikia nei filosofijos žinojimo, o užtenka pasiklausyti mūsų tautos liaudiškos išminties, kurią taip pat atspindi ir turtinga lietuvių kalba.

Lietuvių kalboje žodžio „išmintis“ sinonimai yra: išmanymas, protingumas, išmintingumas, protas ir daug kitų išmintį atitinkančių žodžių. Žinomas ir priežodis: dažnai su sėmėga apsisvilks vaikščioja tikroji išmintis.

Lietuviai nuo seniausių laikų gerai žino, kas yra išmintis arba protas. Žodžiai protingumas, išmintingumas yra vėlesnių

NAUJAS MOKYKLŲ VADOVAS

Vieton Manford Byrd Chicagoje laikinuoju švietimo superintendentu parinktas Charles Almo, tačiau bus iškoma nuolatinio superintendente. Almo perima pareigas rugpjūčio 28 d.

DAUG SUSIRGIMŲ

Chicagoje jau daugiau kaip 1000 vaikų yra susirgę tymais. Pasitaikė mirčių. Sveikatingumo įstaigos ragina skiepytis, bet dar apie 54,000 jaunų moksleivių nėra įskiepyti.

pagrindo užsiupala ir bostoniškę „Lietuvių enciklopediją“ už tai, kad ji šalia „odžio „išmintis“ atskiru straipsniu nepaaiškina, kas yra „išmintingumas“, o plačiai aprašo, jo nuomone, „gana daug visai nedidelę svarbą turinčių žodžių“.

Visų laikų filosofų apibendrintą ir aiškų išminties (išmintingumo) paaiškinimą duoda autorius „sukritikuota“ Lietuvių enciklopedija. Todėl jo paties diletantiški išvedžiojimai įdomūs gal tik tuo, kad jis pats nebežino, kas yra išmintis? Tačiau, kaip sakoma, popierius viską pakentia, juo labiau, kad šioje šalyje jo tikrai netrūksta.

Vytautas Skuodis

P A D Ė K A A.†A. JONAS ADOMĖNAS

Gimė 1907 m. vasario 7 d. Mirė 1989 m. rugpjūčio 11 d. Palaidotas rugpjūčio 14 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Teilsisi ramybėje!

Nuoširdžiai padėką reiškiam visiems velionio draugams bei pažįstamiems už dalyvavimą šermyse, laidotuviuose ir aukojimuose šv. Mišioms.

Ypatingai dėkojame kun. Vito E. Mikolaičiui už maldas koplyčioje, šv. Mišių auką ir pamokslą.

Dėkojame parapijos klebonui kun. John A. Kuzinskui už palydėjimą į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdus ačiū solistei Daliai Kučenienei už jautrų giedojimą šv. Mišių metu.

Nuoširdus ačiū mielai mūsų draugei Marijai Ališauskienei ir a.a. Jono krikšto dukrelei Aldona Sterbieniei už suteiktą pagūdą.

Dėkojame karsto nešėjams. Dėkojame už gėles. Dėkojame visiems pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu.

Taip pat dėkojame laidotuvių direktoriams p. p. Petkams už rūpestingą ir nuoširdų patarnavimą.

Liūdinti žmona Sofija, duktė Nijolė ir žentas Rimas, anūkės Felicija, Ingrida ir giminės.

Staigiai netekus mylimo

A.†A. EDUKO

didžiausiam skausme pasilikusius mūsų mielus GALYTĘ ir ZIGMĄ MOLEJUS, Eduko tėvelius bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Birutė ir Edmundas
Liūda ir Vytenis

Cleveland, OH.

Idėjos broliui

A.†A. EDVARDUI SABUI

mirus, jo tėvus JUOŽĄ ir JURGITĄ SABUS, sesutę AUDRĄ, senolius ZIGMĄ ir HALINĄ MOLEJUS ir ALBINĄ ŠABRINSKIENĘ bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Korpi VYTIS
Chicago skyrius

**PASSBOOK
SAVINGS...**
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

see us for
financing.
HOME
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 WEST CERMAL ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

A.†A. STASĖ PIKTUŽIENĖ NOREIKAITĖ

Gyveno Chicagoje Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1989 m. rugpjūčio 23 d., 6 val. vakaro, sulaukusi 86 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Akmenės valsč., Gailaičių kaime. Amerikoje išgyveno 24 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime duktė Julija Lapkienė, žentas Aleksas, trys anūkai: Antanas su žmona Marija ir jų vaikai, Cindy, Robert ir Antanas Lapkai, archt. Julijus Lapkus su žmona Patricia ir jų vaikai ir dr. Domas Lapkus bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė buvo našlė a.a. Antano Piktuzio. Kūnas pašarvotas rugpjūčio 25 d., penktadienį nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 26 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.

Nuliūdę duktė, žentas, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Brangaus Vaikaičio

A.†A. EDVARDO SABO

netekusiai senolei HALINAI MOLEJIENEI ir šeimai seserišką užuojautą reiškia

„Pelėdų“ skiltis

A.†A. EDŽIUI SABUI

mirus, širdingai užjaučiame mūsų mielus bičiulius jo senelius GALYTĘ ir ZIGMĄ MOLEJUS, jo tėvelius, sesutę ir kitus gimines.

Marija ir Jurgis Janickai

XVII PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga (PLGS) š.m. rugsėjo 2-3 d., Darbo dienoms savaitgalį, ruošia lietuvių gydytojų suvažiavimą. Šis suvažiavimas bus septynioliktas mūsų sąjungos istorijoje ir įvyks Hyatt viešbutyje, Oakbrook, IL. Numatyta svarbi, mums ir mūsų tautai aktuali programa. Pasikeltimai Lietuvoje reikalauja ne tik kad būtume gerai informuoti, bet ir derintume savo veiklą su įvykiais tėvynėje.

Suvažiavimo programa:

Šeštadienis, rugsėjo 2 d.

1. Registracija 9 v.r. - 4 v. p.p. 2. Darbo posėdis 11 v. r. - 2 v. p.p. (Pranešimai iš draugijų veiklos, PLGS valdybos narių pranešimai, pasiūlymai veiklos ir statuto pakeitimams būsimai PLGS valdybai, spaudos klausimai, „Medicinos“ žurnalas, išėjimo lietuvių gydytojų bendradarbiavimas planuojamame Pabaltijo kraštų medicinos žurnale anglų kalba, valdybos rinkimai ir kt.). 3. Žymas sovietologo prof. Vytauto Vardžio paskaita „Lietuva ir Gorbachiovas“. 4. Diskusijos: „Išėjimo lietuvių gydytojų bendravimas su Lietuvos gydytojais ir atsikūrusia Lietuvos Gydytojų sąjunga“. Moderatorius dr. Gediminas Balukas. Dalyvauja: gen. kons. V. Kleiza, dr. A. Razma, doc. dr. J. Bajarskas, iš Lietuvos Sąjūdžio sekretoriaus pavaduotojas A. Medalinskas ir R. Dapkutė. 5. Meninė programa, kurią išpildys Dalia Eidukaitė, susipažinimas, vakarienė ir orkestro muzika iki vėlumos.

Sekmadienis, rugsėjo 3 d.

1. Pamaldos už mirusius lietuvių gydytojus Jėzuitų koplyčioje 10 v.r. 2. Žuvusių už laisvę pagerbimas 11 v. r. prie paminklo Jaunimo centro sodelyje. 3. Užkandžiai J. C. kavinėje 11:30 v.r. 4. Mokslinė programa 1:30 v. p.p.: „Vėliausios naujovės ir laimėjimai terapijoje“ — 4 paskaitos, autoriai: A. Kerpė, A. Vanagūnas, A. Pakalniškis ir A. Plioplys. 5. Darbo posėdis 5-6 v.v.: organizaciniai reikalai. 6. Korporacijų susirinkimai ir bendri užkandžiai 7 v.v. iki vėlumos.

(Mokslinė programa ir sekantys posėdžiai įvyks HYATT OAKBROOK viešbutyje)

Kviečiame visus kolegas medicinos, odontologijos ir veterinarijos gydytojus, farmacininkus ir giminingus profesionalus dalyvauti suvažiavime, jo programoje bei pobūvyje.

Suvažiavimo dalyviai, kuriems reikalingos nakvynės, jau dabar gali registruotis viešbutyje; kainos labai prielamos. Viešbutis vakariniame Chicago priemiestyje (vidurkis tarp O'Hare ir Midway aerodromų). Užsakykite kambarius pasinaudodami registracijos lapeliu: HYATT OAKBROOK, 1909 Spring Road, Oakbrook, IL 60521. Tel. 312-573-1234 Telex 285373.

PLGS Valdyba

DRAUGAS, penktadienis, 1989 m. rugpjūčio mėn. 25 d. 5

A.†A. JOSEPHINE ZOLP

Gyveno Arlington Heights, IL.

Mirė 1989 m. rugpjūčio 24 d., 8 val. ryto, sulaukusi 91 m. amžiaus.

Gimė Chicagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Jack, marti Violet, brolis Frank Lawrence su žmona Ann, šeši anūkai, šeši proanūkai; mirusio sūnaus a.a. Junius žmona Shirlee, mirusio brolio a.a. William Lawrence žmona Betty.

Velionė buvo teta daugelio dukterėčių ir sūnėnų, taip pat — našlė a.a. John, motina a.a. Junius ir sesuo a.a. William Lawrence.

Priklause Šv. Teresės draugijai Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje.

Kūnas pašarvotas penktadienį, rugpjūčio 25 d. nuo 4 iki 9 v.v. Lack & Sons koplyčioje, Palos Funeral Home, 11028 Southwest Hwy., Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 26 d. Iš koplyčios 10:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 11:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.

Nuliūdę: sūnus, marti, brolis, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. S. C. Lack & Sons. Tel. 974-4410.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Tautos šventės minėjime rugsėjo 17 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje meninė programa atliks Audronė Gaiziūnienė ir muzikas Alvydas Vasaitis. Muzikas Vasaitis dalį programos atliks solo fortepijonu. Chicago ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti. Kviečia Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga.

x Skulptorius Kęstutis Musteikis atvykęs iš Lietuvos ir globojamas Wilson, šiuo metu dirba Lakeside meno centre Michigan City, Indiana. Dail. Marytės Ambrozaitienės pakviestas, dalyvaus Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamoj gegužinėj šį sekmadienį Stankūnų Pines restorano sode ir supažindins su savo darbais, sukurtais Lietuvoje ir Amerikoje.

x Šiandien visi keliai mus veda „Į Amžino įšalo žemę“ knygos pristatymą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Ten pat 7:30 v.v. bus atidaryta paroda „Žingsniai į nepriklausomybę – paskutiniųjų laikų įvykiai Lietuvoje“. Po parodos ir knygos pristatymo – pasižmonėjimas. Nuosirdžiai kviečiame visuomenę atsilankyti ir paremti LB Kultūros tarybos darbą išgyjant idiomą knygą.

x Dr. Bronius Nemickas kalbės per radijo „Žemė L“ rugpjūčio 26 d., šeštadienį, 8:30 val. vak. apie Hitlerio-Stalino suokalbį vokiečių dokumentų šviesoje. Jis paaiškins tuos pačius dalykus, kurie buvo išspausdinti „Pasaulio lietuvių“ žurnale.

x Elta, Information Bulletin, Nr. 8, išėjo šį savaitę. Tai lietuviška informacija anglų kalba. Ja galės pasinaudoti amerikiečių ir kitų šviesimtaučiu, mokančių anglų kalbą, laikraščiai. Šiame numeryje yra daug apie Hitlerio-Stalino sutartį ir karo pradžią, taip pat yra apie pasitarimus Paryžiuje.

x Rugpjūčio 25 d. sueina 10 metų, kai mirė mūsų brangi Mamytė, Močiutė, Uošvė ir Puseserė a.a. **Stasė Paltarokienė**. Už ją ir už tėvelį prof. Joną bus atlaikytos šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje rugpjūčio 27 d. 11:15 v. ryto. Draugus ir pažįstamus prašome už velionis pasimelsti.

x Ieškomas Vladas Čiuželis, Igno sūnus, gim. apie 1918-1920 m. Plungės raj. Judenu km. Ieško brolis Vytautas. Žinantieji apie Vladą Čiuželį prašomi pranešti: **Leo Kudirkas**, 2115 S. 50 Ave., Omaha, NE 68106, arba skambinti „collect“ 402-554-8440.

x Video, stereo, siuvimo mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS ir kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargo. **Romas Pukštyš, Transpak**, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Darbo valandos: 12-6 v. p.p. kasdien, arba susitarus. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus**, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x Jubiliejinis banketas, kurį rengia „Draugo“ renginių komitetas laikraščio aštuoniasdešimt metų sukakčiai paminėti, bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martine parko salėje Evergreen Park, Ill.

x Seserų pranciškiečių rėmėjų seimas bus spalio 1 d. Marijonų vienuolyne prie „Draugo“. Šventos Mišios bus 11 val. Marijonų koplyčioje, o po pamaldų pietūs ir seimo posėdis. Rėmėjai kviečia visus dalyvauti ir paremti seselių pranciškiečių darbus.

x Dainavos choras kartu su Cicerio Sv. Antano parapijos choru, vargonuojant muz. Manigirdui Motekaičiui, giesdės per kun. A. Rutkausko, O.P., 50 m. kunigystę jubiliejinės Mišias rugsėjo 10 d. Bilietus į jubiliejinis pietus galima gauti bažnyčios vestibulyje po 10:30 sekmadienio Mišių arba parapijos klebonijoje.

x Šeštajam Mokslo ir kūrybos simpoziumui paremti rengiamas banketas rugsėjo 16 d., šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių centre Lemonte. Stalų rezervacijoms skambinti: N. Maskaliūnienė 361-5128 arba A. Vaitienė 831-2813 (vakarais).

x Vilniaus universiteto ansamblio šokių grupei vadovauja Tamara Kalibaitė ir Henrikas Užnias. Ansamblio koncertai bus spalio 7, 8, 9 dienomis Jaunimo centre. Bilietai iš anksto gaunami Vaznelių parduotuvėje ir „Margučio“ raštinėje.

x Justinas ir Elena Liaukai Lituanistikos tyrimų ir studijų centrą parėmė 1,000 dolerių auka. Liaukų parama centrui – tai parama lietuviškam mokslui ir kultūrai, nes archyvuose ir muziejuose saugomi raštai ir dokumentai, retos knygos ir nuotraukos reikalauja priežiūros sisteminimo ir publikacijų. Vadovybė ir visi darbuotojai Elenai ir Justinui Liaukams reiskia didelę padėką.

x S. Povilenskis, Toronto, Kanada, per „Draugo“ bendradarbių St. Prapaką atsiuntė 20 dol. auką ir gražino laimėjimų šakneles. Ta proga pridėjo 10 dol. ir St. Prapakas. Nuosirdus atė.

x Padėka. Po sėkmingai praėjusios gegužinės, Lietuvos Dukterų dr. jos centro valdyba reiskia nuosirdžią padėką viešioms ir svečioms, visoms sesėms, prisidėjusioms savo turtu ir suaukotais gardumynais bei fantais. Ypač esame dėkingos mūsų nuolatiniams nuosirdiems talkininkams: Alg. Čepėnui, V. Jakovickui, Vyt. Paulioniui, J. Šemai, Ig. Vaičiūnui ir Ant. Valavičiui. Išskirtinė padėka didiesiems mūsų geradariams: **Baltic kėpyklos** savininkams – p.p. **Ankų šeimai** ir p. **Vyt. Miceikai**. Lietuvišką aciu tariame oro bangomis renginį garsinusiems – **Margučiai**, Lietuvos Aidų programai ir p.p. **Šlutų vedamai Amerikos lietuvių radijo valandai**. Visiems giliai dėkingos Lietuvos dukterys.

x Lietuvos keliauninkų dėmesui. Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, įskaitant bilietus ir kitus miestus – lektuvais, traukiniais ar autobusais – skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300.

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbas su **Rodman & Renshaw, Inc.**, patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916.

x Kviečiame atvykti į jaunimo ansamblių Toronto „Atžalynas“ ir Chicago „Grandies“ rengiamą koncertą rugsėjo 23 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Jaunimo centre. „Grandies“ šokėjai kviečia visą lietuvių visuomenę kartu pasidžiaugti tautiniais šokiais ir linksmai praleisti laiką su išeivijos šokančiu jaunimu.

x Jurga Ivanauskaitė, „Mėnulio vaikų“ autorė, svarstys „Jaunosios kartos kultūrinę problematiką Lietuvoje“ Santaros-Sviesos suvažiavime Tabor Farm, Sodus, Mich., rugsėjo 7-10 d.

x Jonas Dainauskas aptars vieną iš labiausiai skaitomų knygų „Amžino įšalo žemėje“. Pristatymą ruošia LB Kultūros taryba Balzeko kultūros muziejuje rugpjūčio 25 d. 8 val. vak. Visuomenė nuosirdžiai kviečiama dalyvauti.

x „Žinios“, Lietuvių Katalikų religinės šalpos ir informacijos centro biuletenis, Nr. 1., pasiekė redakciją ir daugelį rėmėjų. Informacijos biuletenis spausdintas spaustuve, duoda religinės šalpos ir lietuvių informacijos veiklos žinias, iliustruoja nuotraukomis iš Lietuvos – Laisvės statula, Kryžių kalnų, Lietuvos jaunimo ir kun. A. Svarinsko pokalbiu Romoje.

x „Atgimimas“, Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio leidžiamas savaitraštis, spaudai paruošiamas jau JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos padovanotu kompiuteriu. Redakcijoje jaučiamas didelis palengvinimas, tačiau procesui pagreitinti trūksta kai kurių pridėtinųjų dalių ir gal šiek tiek patyrimo. Tuos klausimus išsprendus, pirmiausia, žinoma, vėl su JAV LB krašto valdybos pagalba, – „Atgimimo“ redakcija jau turės moderniausią spaudai paruošimo sistemą Lietuvoje. Tokiu pačiu būdu spaudai paruošiamas ir naujas Sąjūdžio laikraštis „Respublika“, savaitraščiu pasirodysiantis apie rugsėjo vidurį, o nuo Naujųjų Metų jau pradėsias eiti dienraščiu. Sistemos dalį taip pat padovanojo JAV LB krašto valdyba, o i Lietuvą ją parvežė iš viešagėnų grįždamas pats Sąjūdžio pirmininkas prof. V. Landsbergis.

x Dail. Romo Dalinkevičiaus dailės darbų paroda St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje bus atidaryta rugsėjo 15 d. 7:30 val. vak. Paroda bus iki spalio 7 d.

x Norman Burstein, žinomas kailininkas, parduoda kailinius su didele nuolaida lietuviams. Skambinti vakarais: 677-8489.

x DUX MAGNUS kelionė Lietuvos/plokštėlė parėmė 20 dol. Lietuvos atstovybė Washington, dr. P. Sukury, B. Rymantas, A. Rimavičius, A. Krakauskas, V. Chainas, B. Sedleckas, A. Kurkulis, J. Straukas, S. Baltrukėnas, J. O. Adomaitis, 15 dol. S. Šmaizienė, B. Eidukas, S. Vaskys, J. Kazėnas, V. Šalčiūnas, V. Rašytinis. Širdingas aciu!

x Pasaulio Lietuvių Centras dėkoja naujiesiems nariams ir tiems, kurie padidino savo įnašą: 1,500 dol. Illinois Tool Works – Matching Funds per Algį Kazlauską; 1,100 dol. Baci no's on Wacker, Chicago, IL; 1,000 Václavas Valys, Cleveland, OH; 200 dol. Albinas ir Vita Mackevičiai, Santa Monica, CA; po 100 dol.: Antanas ir Asta Razmai, Palos Park, IL, Brighton Parko Namų Savininkų draugija (Antanas Smitas), Chicago, IL; Antanas ir Veronika Kriščiūnai, Chicago, IL; Jan ir Irena Sutrinavičiai, Mount Prospect, IL; Bronius ir Agota Tiškai, Collinsville, IL; Peter ir Aukšė Kaufman, Annandale, VA.

x Kargo visą laiką siunčiame į Vilnių arba į Maskvą praneša **Romas Pukštyš, Transpak**, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772.

Linksmai nusiteikęs „Grandies“ jaunimas, nuosirdžiai kviečia į jų rengiamą „Atžalyno“ koncertą rugsėjo 23 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Jaunimo centre. Nuotraukoje iš kairės šaučius grandiečiai Lara Bartkutė, Gintas Šlapkauskas, Tadas Stropus ir Aldona Norkutė.

VADOVĖLIS, ŠEŠĖLIŲ ŠEŠĖLIAI, KELIONĖ PO LIETUVĄ (4)

JUOZAS MASILIONIS

Naktį į trečiadienį, rugpjūčio 10 d., truputį palijo, bet taip ramiai, kad, po vakarykščios darbščios dienos giliai miegodami, ne nejutome, tik iš likusių klanelių atpažino. O saulė vėl žemė ritinėjasi, bet kažkodėl vis dėlto nešildo. Nors ir nešilta, bet salėje sukasi pernai nematyti sparnai, keldami vėsinatį vėjėlį. Išjungiamo, nereikia.

Dienos pirmininke pakviečiama Ona Jagelienė, Chicago K. Donelaičio lit. mokyklos mokytoja. Pirmąją paskaitą skaito Jonas Kavaliūnas, buv. Švietimo tarybos pirm., dabar Gary lit. mokyklos mokytojas. Jo tema: „Lietuvių k. vadovėlis suaugusiems“. Destydams lietuvių k. lietuviškai besimokantiems suaugusiems, jis rengia vadovėlį, suskirstytą į atskiras pamokas ir jas praktiškai išbandydamas. Savo pranešime jis supažindino su penkiomis jau parengtomis pamokomis, jų metodu. Išdalyjęs tas pamokas, jas aptarė ir prašė pasisakyti klausytojus, duoti pastabų dabar ar prisiųsti paštą.

Antrą paskaitą „Altoriai šešėliuose: šviesos-tamsos motyvas V. Mykolo Putino romane“ skaitė dr. Jolia Kavaliūnaitė, Akrono universiteto profesorė. Septyniolikmečio jaunulio L. Vasario drama užsimezga, vyksta ir vystosi ir galų gale išsprendžia altoriai šešėlyje, t.y. kunigystės problematikos perspektyvoje. Romano pavadinime glūdi ir kita jo prasmė: pažymti ne tik simbolišką vietą, kurioje vyksta veiksmas, bet ir tamsią nuotaką, kurią ši aplinkybė sukelia: altorių šešėly pradeda L. Vasaris tarnauti Dievui ir altorių šešėly grimsta jo poetinis talentas. Antitezinis įvaizdis – saulė ir šešėlis, tamsa ir šviesa perpinas visas romanas, perpinas liūdesiu ir džiaugsmu. Sapnų karalija ir plieninio skambalo smūgiai, vaikiškas drabužis ir sutana, šviesa ir tamsa, susijungimas ir išsiskyrimas, šiluma ir šaltumas. Visus šiuos motyvus prelegentė parėmė daugybe citatų iš šio romano. Tikime, kad šį taip

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE JUODOJO KASPINO DEMONSTRACIJA CHICAGOJE

Chicago miesto centre rugpjūčio 23 d. buvo Juodojo kaspino demonstracija. Ją organizavo ir pravedė Pavergtųjų tautų Illinois tarybos pirm. K. Oksas. Nežiūrint lietaus, susirinko apie 500 žmonių. Daugiausia buvo lietuvių, bet taip pat latvių, estų, lenkų, ukrainiečių. Plevėsavo šių visų tautinės vėliavos. Buvo nešama nemažai, ypač lietuvių, tautinių vėliavėlių. Buvo nešami plakatai, kur buvo reikalaujama laisvės dabar, reikalaujama, kad rusai okupantai kraustytųsi iš Pabaltijo.

Daley aikštėje susirinkusi minia, miesto centrinių gatvių šaligatviais visų pirma žygiavo į Vokietijos konsulato būstinę. Gatvėse policija pristabdė judėjimą, kad demonstrantai lengviau praeitų. Demonstratoriai eidami gatvėmis šaukė: „Laisvės dabar!“ ir vokiečių konsulatą įėję trys demonstrantų atstovai įteikė peticiją, adresuotą Vokietijos užsienio reikalų ministeriui. Peticijoje buvo primintas Ribbentropo-Molotovo slapto paktas, kuris buvo priežastis, kad buvo nutraukta Lietuvos, Latvijos, Estijos nepriklausomybė.

Pabaltijo valstybėse atbuntantis laisvo apsisprendimo reikalavimas prasiveržia tu tautų išeivijos prašymu, kad Vokietijos vyriausybė pripažintų tokio slapto susitarimo buvimą, kad dabar Vokietija padėtų panaikinti to slapto susitarimo padarinius, imdamasi diplomatinių priemonių prieš Pabaltijo okupaciją, keldama šį reikalą Jungtinėse Tautose bei Europos saugumo komisijoje ir visuose pasitarimuose su Sovietų Sąjunga. Vokietija turi pripažinti savo pareigą imtis visų priemonių,

Lietuvos Skautų sąjungos vadovybė Džukijoje. Iš kairės: Br. Juodelis iš JAV, L. Kiliulienė iš JAV, Dilba, tarybos pirm. F. Šakalys, dvasios vadas kun. S. Tamkevičius, Vyriausio Skautininko S. Gedgaudienė iš JAV ir C. Kiliulis iš JAV.

Nuotr. Br. Juodelio

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– A. a. Juozas Šarapnickas, St. Catharines, Ont., lietuvių didelis veikėjas, buvęs pirmininkas ar valdybos narys, mirė ir, dideliu būriu lydint bei kun. K. Butkui, OFM, atliekiant religines apeigas, palaidotas vietos kapinėse.

– A. a. Marija Ramanauskienė, 83 metų amžiaus, mirė Oakville, Ont. Po pamaldų Lietuvos kankinių parapijos bažnyčioje palaidota liepos 19 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse.

– St. Catharines, Ont., demonstracijos įvyko rugpjūčio 23 d. 7 val. vak. Dalyviai reikalavo laisvojo pasaulio prisidėjimo prie panaikinimo žiaurios komunistinio režimo visame Pabaltijy ir panaikinimo 1939 metų Molotovo-Ribbentropo sutarties, pagal kurią buvo pasidalinta Pabaltijo tautos.

– Montrealio lietuviai Juodojo kaspino demonstracijas prieš Molotovo-Ribbentropo sutartį su sukakties 50 metų proga turėjo prie Sovietų Sąjungos konsulato.

kad būtų atitaisyta skriauda, padaryta Pabaltijo valstybėms. Kadangi Chicagoje nėra Sovietų konsulato, tai buvo sustota tik prie Vokietijos konsulato.

Iš čia visa eiseną patraukė prie centrinių JAV valdžios įstaigų. Čia aikštėje kalbas per mikrofoną pasakė lietuvių atstovas pulk. K. Oksas, lenkų atstovas J. Witkowski, estų atstovė G. Karu, latvių atstovas R. Kalunds, ukrainiečių atstovas dr. J. Charkewicz.

Visi jie iškėlė Ribbentropo-Molotovo pakto neteisėtumą, pabrėžė pavergtųjų tautų teisę į laisvę, išryškino sovietinės okupacijos neteisėtumą ir skriaudą ir reikalavo grąžinti okupuotoms tautos nepriklausomybę. Dr. V. Dargis savo žodyje paryškino šiuos reikalavimus ir pravedė demonstrantų laisvės šūkį.

Buvo duotas dar žodis amerikiečiui studentui D. P. Steinberg, kuris su tarptautinio medicų sąjūdžio prieštominį karą nariais neseniai lankėsi Lietuvoje ir paliudijo, su kokių ryžių Lietuvos žmonės siekia laisvės. D. Steinberg studijuoja mediciną Chicago universitete.

Dar suspėjo televizijos 9 kanalo atstovas paskelbti, kad tą patį vakarą demonstracijos bus rodomos televizijoje.

Demonstracijos baigtos giesmėmis „Dieve, laimink Ameriką“.

Po to savaimingai lietuviai užtraukė „Lietuva, tėvyne mūsų“. Latviai ir estai sugiedojo savo himnus.

Dėmesį traukė tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuvės. Buvo jaunimo grupė iš Lemonto. N. Gierštienė sudarė tautiniais drabužiais pasipuošusių Chicago moksleivių grupę. Į šią pavergtųjų tautų demonstraciją dar buvo įsiterpę Salvadoro ateiviai, kurie kėlė reikalą gydymui evakuoti sužeistuosius to krašto žmones.

Juodojo kaspino demonstracija užbaigiant K. Oksas, kalbėdamas į minią, pabrėžė, kad komunizmas žlunga ir kad turi būti nuo jo prievartos išlaisvinti Centro Amerikos, Pietvakarių Azijos ir kitų kraštų gyventojai, kur komunistų agresija pasireiškė.

Juoz. Pr.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.